SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #4.2026



s 16 Bevere om bever

s 10 På tur til Gaustatoppen

s 34 På tokt med sjøspeiderne

s 48 Mye moro på Tredalsfestivalen

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa

Design: Speider-sport

Forsidefoto: Kursdeltaker Ingrid Tørrissen tar sats og hopper over en bresprekk på NSFs brekurs på Sognefjellet i juli.
Foto: Ragnhild Stenstadvold

Trykk: Aksell

Opplag: 17 220

Redaksjonen avsluttet: 29. oktober 2026

Generalsekretær: Stine Schultz Heireng

Speidersjef: Peer-Johan Ødegaard

Bidragsytere: Marie Berget, Janne Fongen, Flu Hartberg, Ksenia Sazonova, naturfotograf Roger Brendhagen, Helene Hagen, Marianne Brattås, Miriam Hagge, Herman Olai Larsen, Sebastian Bø, Isak Ravnevand, Oskar Pettersen, Peer-Johan Ødegaard

Redaksjonen: Ada Sofie Schreiber, Alexander Vestrum, Amalie Halleland, Christian Sangereid, Emil Briskelund, Juliet Blytt Lilleslåtten, Lukas Leander Nielsen Illøkken, Sander Øigarden

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910
St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no

www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO - 1470

Miljøfyrtårn

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket **mål** i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

INNHOLD

Bever
8 Hvordan er det å være beverspeider?

Flokk og koloni
10 Med flokken på tur til Gaustatoppen
12 Patruljedyret: Mårhund
16 Ta et merke: Lek

Tropp
15 Patrulje Falks miljøprosjekt
18 Vannforbruket du ikke ser
20 Ta et merke: Bål
22 Speiderkokken: English breakfast
23 Miniquiz om speideruttrykk
25 Speidertegneserie / Speiderord- og uttrykk
26 På jenteleir i Tyskland
28 Mensen på tur

Roverlag
25 Internasjonal speiding – hva gjør rovere i andre land?
33 Ta et merke: Leseglede
34 På tokt med sjøspeiderne
36 Roverfemkampen 2026
38 Lag eit paracord-juletre
40 På dugnadsleir på Svalbard

43 Jubileum: 100 år med galskap
46 Portrettet: Tuva Tobiassen

Ledere
48 Mye moro på Tredalsfestivalen
50 Ta vare på førerpatruljen
52 Bildebruk i speideren

Faste spalter
3 Kortnytt
14 Hodebry og vitser
21 Premiequiz
24 Peffens hjørne
44 Instaspeiding
54 Speidersjefens hjørne
55 Heder og ære

På dugnadsleir på Svalbard 40



FOTO: HANNA EGELANDSDAL



FOTO: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN

Beste Speideraksjon på flere år – planlegg neste nå!

– Wow! Gratulerer med et supert resultat, og tusen takk! sier Stian Abrahamsen i Flyktninghjelpen. I år samlet speiderne inn nesten 1,5 millioner kroner i Speideraksjonen. Nærmere bestemt **1 462 152 kroner**. Det er faktisk den beste Speideraksjonen på flere år.

Årets sum var hele 30 prosent høyere enn i 2025, da det kom inn drøyt 1,1 millioner kroner.

– Jeg blir både stolt og imponert over hva speiderne får til når vi står sammen om en viktig sak, sier speidersjef Peer-Johan Ødegaard.
– Resultatet fra Speideraksjonen viser et fantastisk engasjement, og det er ekstra meningsfullt å vite at pengene bidrar til å gi barn og unge i Ukraina et fremtidshåp og en litt bedre hverdag. En stor takk til alle speidere, ledere og andre som har bidratt! fortsetter han.

Etter at kostnadene for materiell, merker og utsendelse er trukket fra, går 70 % av pengene til Flyktninghjelpen og deres arbeid i Ukraina. I år ble det 900 000 kr.
– Nå tipper jeg mine kollegaer i Ukraina blir veldig glade, sier Stian i Flyktninghjelpen.
30 % går til egne speiderprosjekter i Zambia gjennom KFUK-KFUM Global.

Speidersjefen har også en oppfordring til alle speidergrupper:
– Husk å sette Speideraksjonen på gruppas terminliste for våren. ❖

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

Speiderne høstet sin egen kveldsmat på Karmøy

– Det var rart at de hadde trampoline på bondegården, sier seks år gamle Vetle Austad Riisdal. Han var blant mellom 50 og 60 speidere som i høst besøkte Ådland Andelshage på Karmøy i Rogaland. Der fikk de høste sine egne grønnsaker og lage lapskaus. De fikk også lære om bier og honning. Det skriver Karmøynytt.
– Det er kun bier som kan lage bivoks. Verken veps eller humler får det til, sier birøkter Edvar Kalstø. Ved bikubene viser Edvar fram en ramme med sekskantede celler og fortalte hvordan biene bygger med voks. Etterpå får barna smake på honning.

Speiderne besøkte i tillegg hønsehuset og matet hønene. Høstbesøkene fra speiderne har blitt en fast tradisjon på gården. Men hva var det Vetle likte best?
– Å plukke grønnsaker, svarer han. ❖



FOTO: VICTORIA STEINSØY, KARMØYNYTT

Speidere i Bergen **hedret kongen** med blomster



FOTO: BIRGITTE VAKSDAL, BERGENSAVISEN

– Vi har med blomster. De er rosa, røde og gule. Jeg valgte fargene, sier Ingelin Bergset (5) til Bergensavisen.

Sammen med storebror Håvard Bergset (7) og pappa Kurt Rune Bergset la hun ned blomster ved Den blå steinen i Bergen dagen etter kong Haralds død.

De startet dagen ved Damsgård hovedgård, hvor 1. Laksevåg speidergruppe heiste flagget på halv stang. Deretter dro de to speiderne til sentrum med hver sin bukett. Håvard hadde fått med seg hva tronskiftet betyr:

– På sekundet han døde, fikk vi en ny konge. Han heter kong Haakon den åttende, sier han. ❖

Alltid beredt på strømbrudd



FOTO OG ILLUSTRASJON: GRIDSCOUT/SKOGEN

– Det handler om å være ute i felt, lese omgivelsene og være forberedt, sier designer Embla Eide Robertson.

Hun og resten av designbyrået Skogen har hentet inspirasjon fra speideren for å gi selskapet GridScout et utseende folk kjenner igjen. GridScout lager små dingser som festes på strømstolper. De følger med på stolpene og strømnettet og kan varsle om problemer. Speidernes ferdighetsmerker ga ideen til egne merker for råte, hakkespettaktivitet og strømbrudd. Mens speidermerker viser hva vi har lært, viser disse merkene hvilke problemer sensorene kan oppdage. Navnet GridScout var utgangspunktet. Akkurat som en speider følger sensorene med på omgivelsene og melder fra om det de oppdager. Det er interesseorganisasjonen Kreativt Forum som skriver om dette på sine nettsider. ❖

Høstsamling med stordugnad og **smågodt** for Skogvokterne



FOTO: MORTEN KOLBU

– På tross av knekte spader, en lunefull motorsag og en altfor kort stige, fikk vi gjort ganske mye, forteller skogvokter Sigmund Voll.

Skogvokternes speidergilde møttes i september for høstsamling på Krakosseter i Nittedal. På lørdagen var elleve voksne og to barn fra Vestfold, Oslo, Romerike og Vesterlen kretser sammen. Skogvokterne er voksne speidere som liker å møtes, være sosiale, og å gi speidergrupper en hjelpende hånd når det trengs. ❖

300 med på **årets natursti** hos Sannidal-speiderne

– Årets natursti hadde 30 spørsmål. Ingen klarte alle, men én deltaker fikk imponerende 29 riktige! Fire andre fikk 28, skriver 1. Sannidal speidergruppe i Grenland krets Naturstien deres er en tradisjon som har samlet folk i Sannidal i Telemark i over 50 år. I år kom over 300 personer til Bufjell gård da arrangementet ble holdt for 52. gang. Her var det naturspørsmål, konkurranser og masse moro. For speiderne startet det hele allerede dagen før. Flere overnattet i hengekøyer og gjorde klart til den store dagen. På Bufjell gård var det aktiviteter for både små og store. ❖



FOTO: ALEXANDER FØLGESVOLD

Kioskvogna gir mer speiding for pengene i Spydeberg

– For Spydeberg speidergruppe er målet klart: mindre tid på dugnad – og mer tid til speiding, skriver gruppa i Østre Østfold krets. For gruppa handler dugnad om å bruke tiden der den gir størst effekt. Etter flere år med søndagskafé på speiderhytta, der rundt 400 dugnads-timer årlig gikk til vaffelsalg, investerte gruppa i en mobil kioskvogn Med støtte fra Sparebankstiftelsen Spydeberg ble vogna kjøpt inn og oppgradert for rundt 350 000 kroner. I lanseringsåret har rundt 40 timer gått med til drift og innkjøp. Samtidig har omsetningen allerede blitt dobbelt så høy som fra et helt år med vaffelsalg.

Kiosken har kjøleskap, varmt vann, pølsegrill og en populær kapselbasert iskremmaskin.
– Speiderne får verdifull erfaring med kundebehandling, hygiene og ansvar bak disken. Vogna kan også leies av andre lag og foreninger, skriver gruppa. ❖



FOTO: ANDREAS HARJO KJELLMANN



FOTO: JARLE R. MARTINSEN, FÆDRELANDSVENNEN

Kart, kanovelt og en klaff på skuldra

– For den klaffen var dette absolutt verdt innsatsen, forsikrer Anne Matilde Nyquist, Jonas Kiedaisch, Amalie Gregersen og Marthe Lima Flak i Lillesand speidergruppe. En journalist fra Fædrelandsvennen fikk følge deler av gruppens klaffetest for å bli rovere. Gjennom vel et døgn måtte de fire finne poster med kart og koordinater, løse kryssord og gjennomføre en redningsøvelse med kanovelt. På Lillesand senter skulle de samle publikum til en lek og pappavitser. Bare fem kunder møtte opp, og knapt noen lo. Likevel besto de.

– Det var flaut, skikkelig flaut, sier Anne Matilde. Speiderne gjennomførte opptaksprøvene uten mobil – og sier at de ikke savnet den. Etterpå kunne de feste klaffen på skuldra som tegn på at de er rovere. ❖

Aslak kom hjem med fire skjerf



FOTO: PETTER STENSTADVOLD

– Du prater bare med tilfeldige speidere og spør om de har lyst til å bytte skjerf eller merker, sier Aslak Ramung Husabø (13), til venstre på bildet. Han var blant 22 deltakere fra Systrond 1 og andre speidergrupper som reiste med buss og tog til det internasjonale speidersenteret i Kandersteg i Sveits. Der møtte de speidere fra hele verden. Aslak brukte mye av fritiden på å bytte merker og skjerf. Han startet med små merker og byttet seg videre til han kunne reise hjem med fire speiderskjerf rundt halsen.

På topptur til Gallihorn fikk han også Swiss Explorer-merket og fant alpeblomsten edelweiss. – Det var kjempekult å finne en edelweiss på fjelltur, sier Aslak.

Reisen til Kandersteg tok to døgn. Forsinkelser og innstilte forbindelser ga mye venting under hetebølgen.
– Jeg skal aldri reise med tog på den måten igjen, sier Åsa Ramung Husabø (15). ❖

SPEIDERSPORT
UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

Vår egen sportsbutikk!
Vi sier at Speidersport er «vår egen sportsbutikk», men hva betyr det egentlig?

Speider-sport AS er eid av Norges Speiderforbund. Det betyr at hver eneste ting du kjøper fra Speidersport.no bidrar til at butikken får et større overskudd. Og overskuddet, det går til mer speiding!

Nettbutikken er full av både godt turutstyr og av gode råd og speiderkunnskap, samlet gjennom mange år på tur.

Gjør du hele julegavehandelen med gaver til familien, venner, kollegaer, hunden og naboen hos oss, vil det altså bidra til mer speiding rundt omkring i hele Norge. Bra greier, eller hva?



Visste du at at bedrifter også kan støtte speiding?

Akkurat som speidergrupper kan bestille profilklær og utstyr gjennom Speider-sport, kan bedrifter gjøre det samme. På den måten kan alle mulige små og store bedrifter bidra til å støtte speiding. Smart!



Foto: Miriam Nerheim / Speider-sport • Team Speider-sports Etten Marie Ariansen

Speidersport.no

TEKST: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN I **FOTO:** PRIVAT

– Klatre i trær, leke ute og tenne bål



Noen av beverne fra Lillehammer likte bevergryta godt.

Vi har snakket med beverspeidere og småspeidere fra Lillehammer speidergruppe om hva som er **gøyest med å være speider.** Vi spurte også om de lærte noe om dyret bever da de spiste bevergryte i vår?

Eiva Hokstad (8 år)

Hva er det gøyeste med å være speider?

– Å være mye ute i naturen. Klatre i trær, leke ute og tenne bål. Det er mye forskjellig.

Hvordan smakte beveren dere spiste?

– Det smakte veldig godt, litt sånn mørt.

Lærte dere noe morsomt om bevere?

– Ja, vi lærte at pelsen er veldig myk, at kjøttet var ganske mørt og tennene var veldig lange og brune. At det ser ut som et brunt glassbelegg utenpå tennene, på beverne.





Tvillingene Johan og Ola Hokstad Knatterud (8 år)
Hva er det gøyeste med å være speider?
Johan: – Å lage mat, bål, spikke og få merker.
Ola: – Å lage popcorn på bål, lære knuter og få merker.

Hvordan smakte beveren dere spiste?
Johan: – Den smakte veldig godt. Det var litt rart at vi ble kalt bevere, og at vi spiste bever.
Ola: – Jeg husker ikke helt hvordan den smakte, men jeg husker at den var god.

Lærte dere noe morsomt om bevere?
Johan: – Vi fikk se skinnet, halen og hodet. Da fikk jeg jo lære hvordan det ser ut, for jeg hadde ikke sett det før.
Ola: – Det var veldig gøy å kjenne på den, og lære om at halen er hard.





Kristian Asla Aasen (7 år)
Hva er det gøyeste med å være speider?
– Å være ute! Tenne bål og lage ting. Det er gøy med insekter.

Hvordan smakte beveren dere spiste?
– Den var ganske søt, men ikke så veldig god.

Lærte dere noe morsomt om bevere?
– At de lager demninger for å bo der, og at vi ikke har lov til å fjerne trær som er i vannet.



Den som skal gnage seg gjennom et helt tre, må ha sterke tenner!

TEKST OG FOTO: MIRIAM HAGGE



Hurra! Småspeiderne fra Hønefoss har nådd helt til topps på Gaustatoppen og kan se en stor del av Norge derfra.



Fra skogstur til Gaustatoppen

Speiderne i flokken til Hønefoss speidergruppe har vært på mange spennende turer det siste året. Til slutt ventet en skikkelig fjelltur, ved hjelp av Plastdugnaden!

Mål: F-1, 8, 9, 10

I fjor startet vi speideråret med et mål: Vi skulle ta Turmerket med flokken i gruppa vår, Hønefoss speidergruppe. Derfor dro vi på tur en gang i måneden gjennom året.

Vi gikk mange turer i skogen. Ofte uten noe bestemt mål, hvor vi bare gikk og utforsket det vi kom over. Vi hadde med matpakke og termos og koste oss med det.



Flokken var på tur én gang i måneden, hele året.



Da snøen kom, var det fram med skiene.

Da vinteren kom, tok vi på oss ski og skøyter. En gang gikk vi en lang runde på Steinsfjorden som fryser om vinteren. Det var mørkt, så vi brukte hodelykt.

Da våren og sommeren kom, fant vi frem syklene. Vi syklet en turorienteringsrunde i skogen. Samtidig fikk vi øvd på orientering, det var veldig gøy!



Sykkel og turorientering.



FOTO: ELIN E. TUVSJØEN

Plastdugnaden ga penger til rjukantur og Gaustatoppen-ekspedisjon.

SØPPEL I SEKKENE OG PENGER TIL TUR

Men vi ville fullføre turmerket og speideråret med en skikkelig stor tur. For å få råd til turen meldte vi oss på Plastdugnaden. Vi samlet søppel rundt speiderhuset vårt. Det blir mye finere i området, og vi tjente penger til turen.

Første helgen i sommerferien dro flokken og lederne sammen med noen foreldre til Rjukan. Da vi så Gaustatoppen fra bilen, ble vi litt skremt. Fjellet så kjempestort ut! På Rjukan fikk vi låne gapahukene til Rjukan speidergruppe. Der lagde vi mat, lekte gjemsel og utforsket området. Neste dag kjørte vi opp til Stavsro, ved «foten» av Gaustatoppen, der stien opp til toppen starter.

OPP, OPP, OG SÅ NED INNE I FJELLET

Fjellet var nærmere nå, men fortsatt virket det veldig langt opp til toppen. Vi gikk alltid 20 minutter, og så hadde vi 5 minutter pause. Underveis ble det en lengre pause for å spise matpakka. Det var fortsatt litt snø på stien, og et sted blåste det veldig. Men alle var godt kledd og til slutt nådde vi toppen, 1 883 meter over havet! Alle fikk en vaffel og vi nøt utsikten. Vi kunne se kjempelangt og var stolte at det vi hadde klart. På vei tilbake slapp vi å gå hele veien. Inne i fjellet finnes det en kabelbane. Først gikk banen bra langt ned i fjellet, over 1 000 meter, og så tok vi et lite batteridrevet tog ut i friluft igjen.

Det ble en perfekt avslutning på speideråret! ❖

HVA ER FORSKJELLEN PÅ DVALE OG VINTERSØVN?
Dyr som går i dvale får mye lavere kroppstemperatur enn de har ellers. Hjertet slår saktere, og de puster mye sjeldnere. De er vanskelige å vekke. Pinnsvin og flaggermus går i dvale om høsten og våkner om våren. Mårhunden har vintersøvn, som er en lettere form for dvale. Da synker ikke kroppstemperaturen og pulsen like mye, og dyret våkner lettere.

Den rare hunden som ikke er en hund



PATRULJEDYRET

TEKST: CHRISTIAN SANGEREID I **FOTO:** NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Mål: S-6

Vet du hvem som ser ut som en blanding av rev, vaskebjørn og hund? Mårhunden har maske i ansiktet og tykk pels. Den er sky og flink til å gjemme seg.

Mårhunden tilhører hundefamilien. Den er i slekt med rødrev og ulv. Den kommer fra Asia, men finnes nå også i deler av Europa og Norden. For omtrent hundre år siden tok mennesker den med til Europa på grunn av den fine pelsen.

I Norge er mårhunden en fremmed art. Den hører ikke naturlig hjemme her og er fortsatt sjelden. Derfor følger forskere med på hvor mange mårhunder som finnes.

Mårhunden trives best i varme og fuktige områder med mye mat. Kalde vintre og store fjellområder gjør det vanskelig for den å leve i Norge over tid. I Sverige og Finland ser den ut til å trives. De fleste mårhundene i Norge er dyr som kommer fra Sverige. De er sett flere steder på Østlandet, særlig nær grensen til Sverige.

LATER SOM OM DEN ER DØD

Når mårhunden blir veldig redd eller føler seg truet, legger den seg helt stille og later som om den er død. Da kan fiendene gå sin vei. Ganske smart, ikke sant?

TUSENKUNSTNER OG EVENTYRLYSTEN

Mårhunder elsker vann og er flinke til å svømme. De kan krysse elver og små innsjøer på jakt etter mat eller et nytt sted å bo. Med potene kan de gripe rundt greiner. Mårhunden er den eneste hunden som kan klatre i trær. Der kan den finne mat eller gjemme seg. Den kan også vandre langt. Det kan være en grunn til at den har spredd seg til mange deler av Europa.

IKKE KRESEN

Mårhunden spiser både dyr og planter. Favorittmaten er frosker, mus og fugleegg. Den spiser også bær, insekter, smådyr, fisk og matrester. Hvis den får fotfeste i Norge, kan den påvirke naturen. Den kan spise egg fra truede fuglearter og konkurrere med andre dyr om mat og leveområder.

VINTERSØVN

Mårhunden sover gjennom vinteren. De korte beina gjør det vanskelig å finne mat i snøen. Når det blir kaldt, blir den treig og legger seg for å spare krefter. På milde vinterdager kan den våkne og lete etter mat. Så legger den seg til å sove igjen.

Før vinteren spiser mårhunden ekstra mye. Da får den et tykt fettlag som holder på varmen og gir energi gjennom vinteren. Den kan finne et gammelt revehi eller et lunt sted bak en vegg i en gammel koie. Der ligger den trygt gjennom vinteren, ofte sammen med en annen mårhund. Når de ligger tett, holder de hverandre varme.

Mårhunden er kanskje et av de rareste dyrene i Norden – og helt klart et av de mest hemmelighetsfulle! ❖

FAKTA OM MÅRHUND

Latinsk navn: Nyctereutes procyonoides
Familie: Hundefamilien (Canidae)
Størrelse: 50–70 cm
Vekt: 4–10 kg
Levetid: 6–10 år
Toppfart: 25–30 km/t
Favorittmat: Frosker, egg, smådyr, bær og insekter
Trusler: Ulv, gaupe, rev og mennesker
Rødlistestatus: Mårhund er en fremmed art som kan true livet i naturen i Norge

HODEBRY & VITSER

TEKST: KIRVIL KAASA



HVOR HAR DYRENE GJEMT SEG?

22 dyr har gjemt seg blant alle bokstavene, enten vannrett (bortover) eller loddrett (nedover). Klarer du å finne alle? Hvis du vil, kan du tegne en dyrehage med alle dyrene! Løsningen finnes på side 54.

D	O	V	E	N	D	Y	R	T	I	G	E	R
P	A	P	E	G	Ø	Y	E	Æ	V	T	Ø	I
M	H	A	L	L	I	G	A	T	O	R	H	S
A	L	K	E	N	G	U	R	U	U	L	Y	E
U	E	L	F	F	N	A	D	E	H	G	E	B
R	O	A	A	T	U	B	S	F	A	K	N	R
S	P	M	N	P	I	N	G	V	I	N	E	A
L	A	A	T	U	I	V	K	D	E	U	K	G
U	R	K	M	R	V	N	Å	K	O	B	R	A
K	D	R	O	M	E	D	A	R	Y	M	I	P
E	F	I	B	A	Y	G	I	R	A	F	F	E
R	V	P	Å	F	U	G	L	I	Ø	G	L	E
Y	L	Ø	V	E	T	I	B	Ø	F	F	E	L



HAHAHA!

– Å neiiii, du knuste nettopp en 500 år gammel vase!
– Sånn flaks! Jeg var redd for at den var helt ny!

– Så godt du lukter i dag, Ingrid. Hva har du på deg?
– Rene sokker ...

HAHA!

– Jeg spiser bare tomatsuppe, jeg.
– Med makaroni og egg?
– Nei, med skje.

HAHA!

– Hvor kommer alle de sølete sporene fra?
– Aner ikke, de har fulgt etter meg ganske lenge nå.

ORD-REBUS

Klarer du å finne ut hvilket ord hver av tegningene viser, og å kombinere to og to ord til du har totalt åtte løsningsord, som eksempelet SOVE+POSE = SOVEPOSE?
Hver tegning/ord skal brukes bare én gang.

TIPS: Alle løsningsordene er ting som kan være lurt å ha med på speidertur ...



TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** FLÓKI HANSTEEN

Mål:
K-1, V-1, 5

Lek



Dette merket må være et av de aller morsomste å ta. Alt du skal gjøre er å bli med og leke!

Har du tenkt på at å leke er en viktig del av det å være speider? Det er barn som leker mest, men å leke er ikke barnslig! Alle kan bli med og leke, også voksne.

Når vi leker kan vi ha det gøy sammen, men også lære noe nytt. Vi kan også bli bedre kjent med hverandre når vi leker og flinkere til å samarbeide.

Haien kommer, stiv heks, boksen går, sisten, gjemsel, bro, bro brille, slå på ring, blindebukk, skotter og vikinger, knutemor, rødt lys … Det finnes så mange ulike leker vi kan leke på speidermøter, på speiderturer og andre steder! Hva liker du best å leke?

Det beste er ofte å leke ute, der er det nesten alltid bedre plass enn inne. I skogen er det mange steder å gjemme seg, du kan klatre i trær og på store steiner. Når det er mørkt kan det være ekstra spennende å leke ute.

DETTE SKAL SMÅSPEIDERE GJØRE FOR Å TA MERKET:

1. Delta i en terrenglek.
2. Delta aktivt i en lek du selv leder.
3. Led en lek for en enhet, for eksempel for småspeiderflokken.
4. Delta i minst fem ulike leker på en tur.

DETTE SKAL BEVERE GJØRE FOR Å TA MERKET:

1. Delta aktivt i lek.
2. Vis at du kan ta vare på de andre når dere leker, og at du kan følge lekens regler.
3. Led en lek for de andre speiderne i beverkolonien.
4. Delta i en stafettlek.

Merkekravene finner du også i Speiderbasen. ❖



Det er gøy å leke, også opp-ned!

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** INGEBORG SOLHEIM

Mål:
K-3,4,5, S-7,
14, V-3,4,7

Patrulje Falk lagde film om grønne tiltak

Falk fra 1. Fræna Elnesvågen speidergruppe gjennomførte prosjektet Grønn speider i sommer.

Grønn speider er et patruljeprosjekt som handler om å ta ansvar for framtiden, bidra til bærekraftig utvikling og ta vare på naturen. Det finnes i Speiderbasen. Når prosjektet er fullført, er det tid for å feire!

Peff Ingeborg Solheim (16), Johanne Drejer Haldorsen (12), Øystein Misund (11), Georg Eriksen (11) og Eiri Andruson Saxhaug (11) fra Falk forteller:

– Grønn speider var det første aktualitetsprosjektet vårt. Vi bruker å lage innslag til borgertoget her på 17. mai, men dette var det første prosjektet vi gjorde i patruljen.

– Vi lagde ei liste med miljøtiltak. Så valgte vi ett tiltak hver fra lista og gjennomførte det hjemme i to uker. Et handla om å plukke søppel hver dag, et om kildesortering og et om å spare på maten og spise restemat.

– Jeg gjorde nesten alt på lista hver dag, forteller én.

Tiltakene delte de fem som tips i en film.

– Hvordan fant dere ut at dere skulle lage film?

– Det er forslag om det i beskrivelsen av arbeidet med Grønn speider. Det syntes vi hørtes veldig gøy ut. Og så hadde vi allerede tatt bilder mens vi jobba med prosjektet.



Georg, Øystein, Eiri og Ingeborg på sykkeltur til Børresdalen. De tok bilder og filmet på turen.

– Det er blitt en fin film. Var det mye jobb?

– Ikke å lage sjølve filmen, men å filme alt innholdet tok tid.

Speiderne forteller at de også lagde plakater om næringskjeder og hvilke arter som er utrydningstrua i fylket deres, Møre og Romsdal. Jeg lurer på hvilke arter det er.

– Bjørn, for eksempel, svarer speiderne. – Men det er ikke så mye vi kan gjøre for å hjelpe bjørnen.

Øystein peker på Eiri.

– Er Eiri utrydningstrua? spør jeg.

De ler. – Ja, svarer Eiri. – Det er veldig få av meg her i landet!

Så hva likte patruljen best?

– Feiringa! svarer de. Eiri forteller:

– Vi sykla til Elnestangen. Der plukka vi bringebær og blåbær og spiste med vaniljesaus.

– For en fin feiring! Og så gøy at dere tok med et opptak i filmen som kanskje ikke gikk helt som planlagt!

– Ja, hehe, vi koste oss veldig da vi lagde filmen, svarer Ingeborg. – Vi brukte bare en halvtime på å filme tipsene, og så hadde vi med mange bilder.

– Noen tips til andre som vil jobbe med prosjekt og å filme?

– Vær dere sjøl, ha det gøy, og husk å feire! ❖

Se filmen her!

TEKST: MARIE BERGET I **FOTO:** HELENE MOE SLINNING

Mål:
K-4, S-7, 8

Vannforbruket du ikke ser

Hjemme skrur du på krana og vannet bare kommer. **På leir bærer du det selv.** Hva om de to tingene henger sammen?



På leir kan det nok bli en kald dusj, men vannet må uansett bæres.

Du kjenner igjen situasjonen. Det er middag på leir, dere skal koke pasta, og noen løfter dunken for å se hvor mye vann som er igjen. Den er lettere enn den burde være. Dere diskuterer hvem som skal gå til vannposten, om hvor langt det er, og om vannet i dunken kanskje holder helt til i morgen tidlig.

Ingen krangler om vann hjemme på kjøkkenet.

Det er der hele greia ligger. Det regner, elvene renner, og krana går aldri tom. Vann fra springen koster noen øre literen (se faktaboks «Hvor mye koster vannet?»). Vi har mindre grunn enn kanskje noen andre til å bekymre oss for vann, og akkurat derfor bruker vi det som om det ikke koster noe.

Men det gjør det.

DET ER IKKE BARE VANNET, DET ER VARMEN.

Det dyreste med en lang dusj er ikke prisen på vannet. Det som koster mest, er å varme det opp.

Vannet i springen holder rundt ti grader. Dusjvannet er nærmere 35 grader varmt. De 25 ekstra gradene må noen betale for, og det gjør du, med strøm.

Regn på det: Dusjen bruker rundt 9 liter vann i minuttet. Ti minutter blir 90 liter, og strømmen til å varme det koster mellom tre og fem kroner. Er dere fire i huset som dusjer like lenge, går det flere kroner om dagen bare på varmtvann i dusjen. Vannet i seg selv koster bare noen få kroner i måneden.

Så når du blir stående fem minutter ekstra fordi det er godt, er det ikke bare vannet du sløser med. Det er energi.

Og etterpå skal vannet renses. Vannet som forsvinner ned i sluket går til et renseanlegg før det slippes tilbake

HVOR MYE KOSTER VANNET?

Prisen på vann og avløp varierer mye fra kommune til kommune i Norge. Forskjellene utgjør ofte mange tusen kroner i året for en vanlig familie. Gjennomsnittsprisen for kommunalt vann levert til springen ligger på rundt 4 til 5 øre per liter

Hvis vi tar med rensing av avløpsvannet (siden du betaler for den samme literen én gang til når den renner ut i sluket), øker den samlede snittprisen for hele kretsløpet til omtrent 8 til 9 øre per liter. (SSB, 2026).

PSSST!

Ta fordypningsmerkene Hygiene og Natur- og miljøvern. Du finner dem i Speiderbasen. Der finner du også et fint tanke-eksperiment om vannforbruk



Det går med vann til både matlaging og til oppvasken etterpå.

i naturen. Jo mer som går ned, desto mer må renses, og det koster også strøm.

HVER TREDJE LITER FORSVINNER

Omtrent en tredjedel av det rene drikkevannet som sendes ut fra vannverkene i Norge, kommer aldri fram. Det lekker ut av rørene under bakken på veien fram til krana.

Det er ferdig renset vann, klart til å drikkes, som forsvinner ned i grunnen. Rørene er gamle mange steder, og å bytte dem tar tid og koster mye. Det er ikke noe du kan gjøre noe med. Men det betyr at hver liter som faktisk kommer ut av krana di, har hatt en lengre og dyrere reise enn du tror.

SPEIDERE PÅ LEIR OG TUR HAR SKJØNT DET

Du vet allerede hvordan man er sparsom med vann. Du gjør det hver gang du er på tur. Du koker akkurat nok vann til pastaen. Du bruker samme kjele to ganger. Du vasker opp med lite vann og skyller kjapt.

Ingen har lært deg det som et miljøtiltak. Du gjør det fordi vann er tungt å bære, eller fordi vann er en ressurs som ikke er tilgjengelig over alt og hele tiden.

Forskjellen mellom leir og hjemme er ikke at du kan mer om å spare på vannet på leir. Det er at hjemme ser du ikke hvor mye du bruker. Krana skjuler det. Hadde du måttet bære hver liter opp trappa til badet, hadde du dusjet kortere. Garantert. ❖

Test selv hvor mye vann patruljen bruker på et matlagingsmøte! Fyll en dunk med vann, og bruk den bare for å vaske hender, lage mat og vaske opp. Hvor mye vann brukte dere?

FAKTA OM VANNBRUK OG KOSTNADER

Hver av oss bruker i gjennomsnitt 167 liter vann i døgnet hjemme. Du drikker rundt 1,5 liter av dem. Statistisk sentralbyrå (2025).

Hver tredje liter rent drikkevann forsvinner i lekkasjer før den når krana. Statistisk sentralbyrå (2025). Hver tredje liter vann forsvinner i form av lekkasje.

Dusjen bruker rundt 9 liter i minuttet. Store norske leksikon (2025).

Lar du vannet renne mens du pusser tenner, bruker du ca. 20 liter bare til dette! Oslo kommune (2026). Vann- og avløpsgebyrer. Vann- og avløpsetaten.

Ti minutter i dusjen koster rundt fire kroner i strøm. Selve vannet koster bare noen få øre. Oslo kommune (2026). Vann- og avløpsgebyrer. Vann- og avløpsetaten.

Marie Berget (26) deltok på Helen Storrow Seminar 2026 på Our Chalet internasjonale speidersenter i Sveits. Etter at hun kom hjem derfra jobbet Marie med et prosjekt knyttet til vann, som var årets tema for seminaret.
Marie har skrevet denne artikkelen for å skape mer bevissthet rundt vannforbruk i hverdagen. Per i dag er Marie ansatt ved NSFs forbundskontor.

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** KRISTIAN STRØM

Mål: F-5, 11, K-9

Bål

Noe av det beste med å dra på troppstur og patruljetur er å brenne bål. Vi liker varmen og lyset fra flammene, og glørne er perfekte å lage god mat over.

Øvelse og erfaring gjør mester! Patruljen skjønner fort hvorfor det er lurt å samle nok ved **før** dere tenner bålet. At våt og fersk ved brenner dårlig og gir mye sur røyk, er noe de fleste opplever minst én gang.
Som med mye annet friluftsliv krever god bålfyring at dere vet hva dere gjør, at dere planlegger og vurderer risiko før og underveis, og at dere tar hensyn til naturen.



SLIK TAR DU MERKET BÅL:

1. Vis at du kan lage en forsvarlig bålplass ute til alle årstider.
2. Vis minst tre båltyper og kjenn til hva de brukes til.
3. Vis at du vet når og hvor det er lov å bruke åpen ild, generelt og i kommunen din.
4. Ta ansvar for bålfyringen på tur, helt fra klargjøring av veden til slukking. Vis riktig bruk av kniv, øks og sag, og følg vanlige sikkerhetsregler for bål og redskap.
5. Test ut minst tre forskjellige vedtyper, minst tre forskjellige opptenningsmaterialer (for eksempel never, tyri, flis) og opptenning ved hjelp av tennstål og fyrstikker.



FOTO: MADS ANKARSTRAND

Å få fyr med tennstål er gøy!

Merkekravene finner du også i Speiderbasen. ❖

GULL OG GRÅ KJEMPER

Mange kaller soppen kantarell «skogens gull». Men skal du fyre bål, er det never og tyri som er «gull».

Never er den ytterste, tynne delen av barken på bjørka. Når trestammen vokser, kan neveren sprekke opp og krølle seg. Da dannes ny never under. Tørr never kan rives forsiktig av stammen, men pass på at du ikke skader treet. Fordi neveren er tynn og inneholder naturlige fettstoffer, tenner den lett og brenner kraftig.

Tyri er furuved som er gjennomtrukket av harpiks (kvae) og terpentinstoffer (olje). Når furua dør, trekker harpiksen inn i kjerneveden, mens ytterveden sakte brytes ned. Kjerneveden, tyri, råtner ikke. Harpiksen og terpentinstoffene sørger for det. Tyri lukter godt og brenner svært godt.

La de grå kjempene stå!

Gamle, grå furutrær som ser ut som om noen har vridd på dem, skal du absolutt ikke bruke til bål. La dem stå i fred!

Finn rett svar i bladet!

Mål: K-3

Premiequiz

Hva synes beverspeider Vetle fra Åkra speidergruppe var rart på bondegården?

- ◯ At grisene ikke liker epler
- ◯ At det er trampoline på gården
- ◯ At hanen ikke liker å våkne tidlig

Hva gjorde småspeiderne fra Hønefoss for å tjene penger til turen til Gaustatoppen?

- ◯ De bakte boller og solgte dem i Fosseparken
- ◯ De spilte Lotto
- ◯ De plukket plast i Plastdugnaden

Hvem foreslår Øystein i patrulje Falk fra Fræna-Elnesvågen speidergruppe at er utrydningstruet?

- ◯ Patruljekompisen Eiri
- ◯ Ulven
- ◯ Bjørnen

Hvor mange seiler sammen på sjøspeidernes fantetokt?

- ◯ 2–3 båter
- ◯ 4–5 båter
- ◯ 10–15 båter

Hvor overnatter de tyske speiderne når de er på haik?

- ◯ De banker på hos fremmede og spør om å få sove der
- ◯ De finner en park med mange trær og henger opp hengekøyer mellom dem
- ◯ De går på tur i skogen og finner en fin plass der de kan sove

Hva bygde speiderne på jubileumsleiren til 1. Grue speidergruppe?

- ◯ Karusell
- ◯ Hinderløype
- ◯ Olabiler

Hva gjør mårhunden når den blir veldig redd?

- ◯ Bjeffer så høyt den kan
- ◯ Legger seg ned og later som om den er død
- ◯ Løper og gjemmer seg høyt oppe i et tre

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 3/26:
Inger Marit Johannessen fra troppen i Herøy FSK sjøspeidergruppe og Jonas Hov-Johannessen fra troppen i Ulriken speidergruppe vant hver sin smarte teltlykt – gratulerer!
Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 31. desember

Vinn



eller



Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

KLIPP UT, ELLER KOPIER SIDEN, OG SEND DEN TIL:
Norges speiderforbund,
Postboks 6910 St. Olavs plass,
0130 Oslo. Merk konvolutten med SPEIDEREN

DU KAN OGSÅ SENDE SVARSIDEN PÅ E-POST:
kk@speiding.no
Skriv SPEIDEREN i emnefeltet

Hvis jeg vinner, vil jeg helst ha

- ◯ **Speiderskjorte** (mini) i økologisk bomull og **speiderskjerf** (mini) til bamse eller maskot. Det er plass til noen få merker på skjorta.
- ◯ Smart **teltlykt** med integrert lyslenke på hele 10 meter. Sammenrullet gir lykta et mykt og fint leselys. Enkel lading med USB-C.

MINIQUIZ: Speideruttrykk

Hva er et speidermerke?

A. Speiderens egne produkter, som speidertelefon og speiderbil
B. Merker som viser at vi har lært eller gjort noe for å fortjene det
C. Gjørme som har skitnet til klærne dine

Hva som er riktig svar finner du ut på side 25, hvis du ikke vet det allerede, da ...



Speiderkokken

Speiderkokkens mening:
– Dette er med god grunn en klassiker. Engelsk frokost er den perfekte starten på dagen!

TEKST OG FOTO: EMIL BRISKELUND

Engelsk frokost

Engelsk frokost passer like godt til lunsj som til frokost. Denne retten gjør det ekstra trivelig å ta fatt på kalde vinterdager!



TIL EN PATRULJE PÅ FIRE SPEIDERE TRENGER DU:

4 egg
140 gram bacon
2 grillpølser
2 store bifftomater
10-12 cherrytomater
100 gram sopp
1 boks tomatbønner
4 brødskiver
Smør til steking



SPEIDERKOKKEN ANBEFALER DETTE UTSTYRET:

- En varmekilde, slik som primus eller bål
- Fyrstikker
- Stekepanne
- Stekespade
- En kniv
- En skjærefjøl
- Noe å spise av og med
- Tørkepapir



SLIK LAGER DU ENGELSK FROKOST:

1. Stek baconet til det blir sprøtt og godt. Sett det så til side på et tørkepapir.
2. Knekk eggene og la dem steke til eggehviten blir fast. Plommen kan gjerne være bløt. Legg eggene på en tallerken.
3. Varm brødskivene i panna til de blir sprøe og gyldne. Legg dem så til side.
4. Kutt opp pølser, sopp og de store tomatene.
5. Ha oppi litt ekstra smør og stek så sopp, tomater og pølse-biter til de har fått en fin farge på seg. Legg til side på en tallerken.
6. Hell oppi tomatbønnene i panna, og rør rundt til de er varme.
7. Fordel maten på patruljens tallerkener.

Vel bekomme! ❖

TIPS OG TRIKS

1. Hvis du vil bruke mindre tid, kan du tilberede flere av ingrediensene samtidig, i ulike panner.
2. Kutt gjerne opp sopp, tomat og pølser på forhånd.
3. Brødet kan gjerne ristes hjemme før avreise.
4. For å unngå at eggene fryser ved et par minusgrader, kan du oppbevare dem i en turbeholder av solid plast for egg. Pakk beholderen inn i en ullgenser og legg den midt i sekken.

TEKST: KSENIA SAZONOVA

Hvordan «bake» et godt patruljemøte

Det er ikke alltid lett å beskrive hva som gjør at et patruljemøte blir bra. Så hvordan vite hvordan dere skal få det til? Tenk som en baker!

Når dere har hatt et godt patruljemøte, vet du bare at det funket godt, men kanskje ikke alltid hvorfor. Det handler ikke bare om å rekke å gjøre alt som er planlagt, eller at alle er greie med hverandre. Så hva er hemmeligheten?

Et godt patruljemøte kan sammenlignes med en vellykket kake. For at kaka skal bli en suksess må du:

1. Velge en kake som du vet at mange vil like.
2. Ha en god oppskrift.
3. Ha de nødvendige ingrediensene og utstyret.
4. Beregne nok tid til å bake kaka.
5. Ha øvelse i å bake. Du må kunne følge oppskriften og vite hva du må passe på, og hva du skal gjøre hvis noe ikke går etter planen.

Hvis du bytter ut ordet «kake» med «møte», får du en idé om hvordan dere (peffen og assen) kan gå fram når dere skal planlegge og gjennomføre et patruljemøte.

1. **Valg av kake:** Møtet skal handle om noe som engasjerer patruljen. Hva er speiderne er interessert i? Hva liker de å gjøre? Tilpass nivået til speidernes alder, sånn at alle kan få til noe eller lære noe (stikkord: varierte utfordringer, de yngre lærer av de eldre). Husk også «krydder» og «kakepynt», det vil si møtetradisjoner og rammer, leker, hyggelige pauser, belønninger og overraskelser.
2. **En god oppskrift:** Ha en tydelig plan for hva dere skal gjøre på møtet. Planen må inneholde alle delene av møtet og ca. når/hvor lenge dere skal gjøre hva, og hvordan. Planlegg hvem som har ansvar for hva før og under møtet, og hva dere trenger av hjelpemidler og utstyr.
3. **Ingredienser og utstyr:** Dette handler om at dere på forhånd har skaffet/forberedt alt dere trenger til å gjennomføre møtet.
4. **Nok tid:** Beregn hvor lang tid dere trenger til de forskjellige delene av møtet. Det er dumt å ikke rekke å bli ferdige med det dere har begynt på. Da må dere kanskje utsette noe til neste gang. Det kan rote til planen for de neste møtene.
   Det går alltid en del tid til forklaringer og organisering, opprydding og vanlig uro. Beregn heller litt for mye tid og planlegg for noe å gjøre hvis dere får tid til overs.
5. **Øvelse:** Det tar tid å bli god, men øvelse gjør mester. Den første (og andre, og tredje) kaka blir kanskje ikke slik dere hadde tenkt. Det samme kan skje med de første patruljemøtene. Men ikke gi opp! Når noe ikke går som planlagt, bruk muligheten til å lære av det! Peffen og assen bør snakke sammen etter møtet for å finne ut hva dere kan gjøre annerledes neste gang.

Lykke til!



PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

TEKST: SANDER ØIGARDEN I **FOTO:** GRY MERETHE MYKLEBUST

Hvilket merke er det?

Noe av det første vanlige folk tenker på når de hører om speideren er merker, men hva er egentlig et merke? Et merke er noe du må fortjene, og det finnes utrolig mange av dem!

Vi har forskjellige typer merker. Det kan være et gruppemerke du har på skjorta, de to verdensspeidermerkene på skuldra, eller et skikkelig tøft roverlagsmerke. Disse merkene viser tilhørighet og hvor du kommer fra.

Det finnes også merker du må lære og gjøre ulike ting for å få. De kalles fordypningsmerker. De kan handle om alt i fra å lære om naturen, verdensrommet, baking og alt i mellom, disse merkene kommer i ulike vanskelighetsgrader, slik at du får lære mer og mer jo eldre du blir. Det er skikkelig kult!

Når du har tatt nok fordypnings-merker, kan du også få program-merker, de er fine små firkanter som viser at du kan masse om de ulike temaene.

Så kommer vi til de gøyeste merkene, motivasjonsmerkene. Disse har ofte litt andre krav, det kan være at du er på din første haik, eller at du har bursdag. De skal ikke sys på speider-skjorta, men du kan ha dem på leirbålskappa di.

Noen av motivasjonsmerkene kan du faktisk ikke ta heller, dem må du få, som god venn-merket, et skikkelig koselig merke som venner kan gi hverandre. ❖

SPEIDERNES STAMMESPRÅK

Vi i speideren har mange ulike ord og uttrykk som kan være vanskelig for mange å forstå. Enten du er helt ny, eller har vært med i kjempemange år, er det vanlig å ikke kunne alle begrepene. Her får du muligheten til å lære ett.



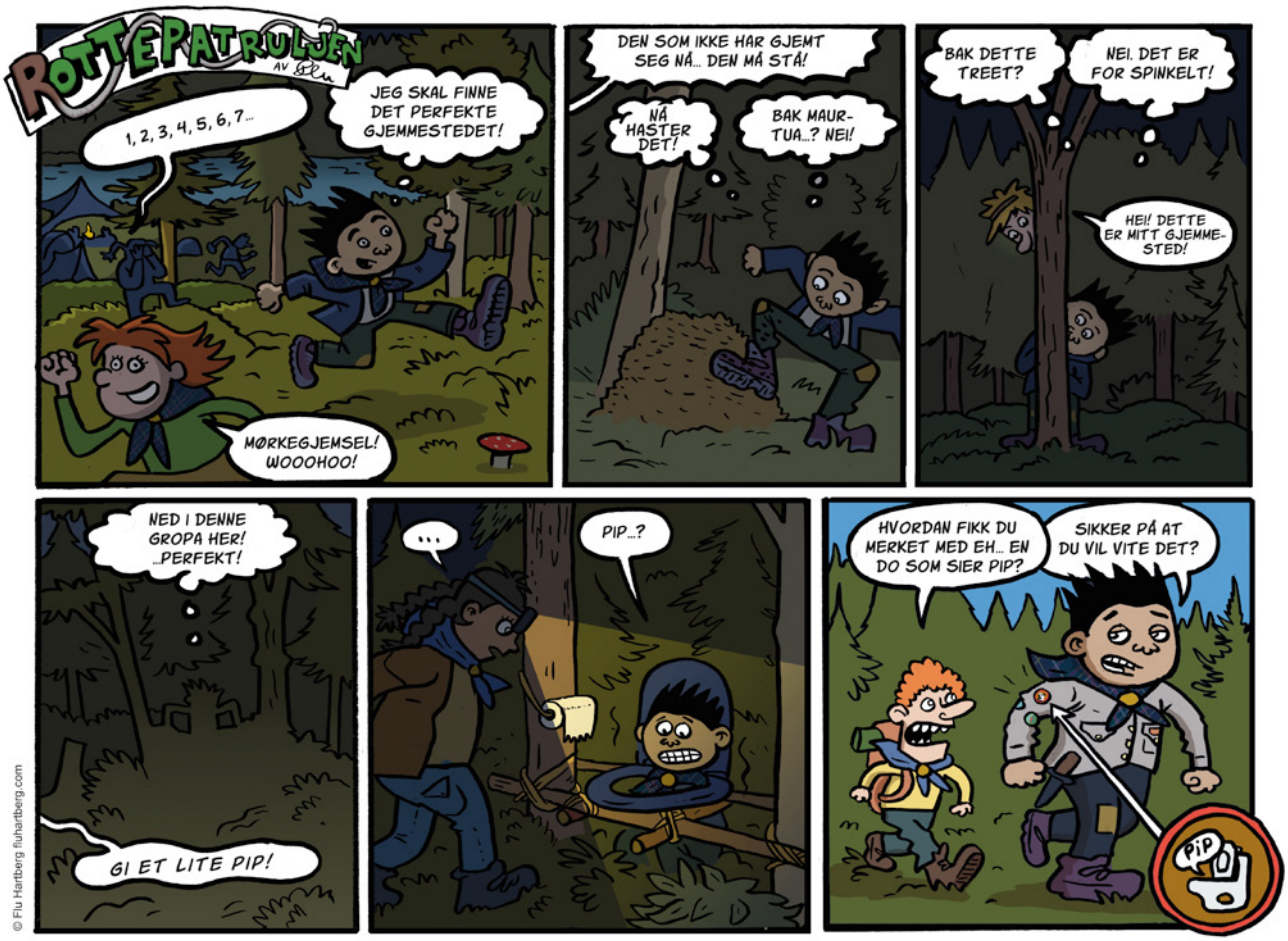

TEKST: JULIET BLYTT LILLESLÅTTEN I **FOTO:** MAY-LINN FOSS

På jenteleir i Tyskland

Speideren er en internasjonal organisasjon. Rundt om i verden er det speidere som driver med speiding på mange forskjellige måter. Det kan det være spennende og gøy å lære om.



Både gutter og jenter fra 17. Oslo Kampianerne speidergruppe deltok på leiren for tyske jentespeidere i sommer. Den var litt forskjellig fra en norsk leir!

I sommer var speiderne fra 17. Oslo Kampianerne på speiderleir i Bayern i Tyskland, litt sør for byen Nürnberg. I Tyskland er det fire store speiderforbund, ett av dem er for bare jenter. Også i de andre forbundene er det aktiviteter der jentene og guttene er hver for seg. Vi i 17. Oslo var på en leir med bare jenter. De norske guttene var de eneste guttene på leiren. Det var veldig annerledes, men gøy og spennende.

«HEI, KAN VI FÅ OVERNATTE HOS DERE?»

På leiren opplevde vi mange kulturforskjeller. For eksempel spiste hele leiren mat sammen, og de hadde ikke patruljesystem på samme måte som i Norge. Den klart største forskjellen var haiken. I Norge, når vi drar på haik, sover vi ute i skogen. Sånn er det ikke i Tyskland. Oppgaven vår var å gå utenfor en viss radius, ikke et bestemt sted, bare lengre enn seks kilometer.

De tyske speiderne sover ikke i skogen når de er på haik, men må banke på hos fremmede for å prøve å finne et sted å sove. Ofte overnatter de i en låve eller garasje. Vi fikk sove på et slags menighetshus og en ungdomsklubb. Det var spennende, men veldig annerledes enn det vi er vant med.

FOTO: HENRIK GJERP



De norske gutta kjøler seg ned i leirens mini-pool på en varm sommerdag. Men hvor er jentene?



FOTO: JULIET BLYTT LILLESLÅTTEN

Anna Karina, Ingrid og Max fra 17. Oslo.

SPEIDING UTEN KJØNNSROLLER?

Vi snakket med flere tyske speidere på leiren om det å bare være jenter i speideren. Mange sier at de liker å bare være jenter. Flere forteller at når de er både gutter og jenter sammen, faller man naturlig inn i kjønnsroller, men når det bare er jenter, kan de gjøre alt. Vi i den norske gruppen opplevde likevel at den tyske speider-leiren var påvirket av de tradisjonelle kjønnsrollene. De fleste aktivitetene var stereotypisk «jentete» aktiviteter, som for eksempel håndarbeid.

– KAN VÆRE FINT

En av lederne til 17. Oslo heter Johanna Stumpf, hun har vært jentespeider i Tyskland. Johanna og mange av de tyske speiderne pekte på at det å ha en safe space, en slags frisone, er viktig. Det å være bare jenter kan skape en atmosfære der man kan snakke om ting og dele ting som kanskje ikke hadde vært like lett hvis det var gutter der. – Jeg ser ofte at guttene tar mye plass og krever mye av oppmerksomheten til lederne. Ikke fordi de mener noe vondt med det, men fordi de ofte leker og gjør ting på en litt annen måte enn jentene. Da hender det at jentene får mindre oppmerksomhet. Derfor kan det være fint å bare være jenter, forteller Johanna.

ALLTID LEK OG MORO

Det er ikke bare på leir det er forskjeller mellom norske og tyske speidere, også på vanlige møter er det mange forskjeller. I Norge handler mange av aktivitetene om friluftsliv og å være ute i naturen. I Norge har vi allemannsretten, som gir oss et godt utgangspunkt for å dra på tur i skogen og nyte naturen. Mye speiding skjer derfor utendørs. For de tyske jentespeiderne er det ikke helt sånn. Johanna snakker om hvordan speidermøter i Tyskland er: – De fleste speidermøter er inne, og vi gjør mye håndarbeid og kunst- og håndverksliknende ting. Vi tegner, maler og lager mye forskjellig. På samme måte som i Norge er det også mye lek og moro på speider-møtene til de tyske jentene. Speiderne leker og har det gøy sammen både ute og inne.



FOTO: JOHANNA STUMPF

Gap opp og spis! Alle speiderne på leiren spiste måltidene sammen.

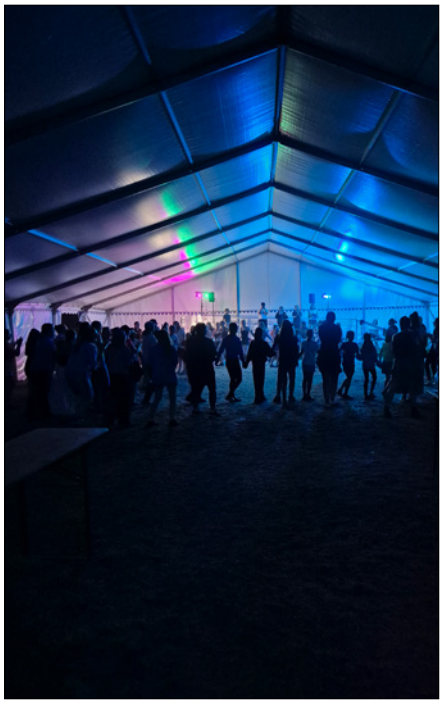

FOTO: MAY-LINN FOSS

På leiren i Bayern var det både disco og silent disco.

Gjennom leiren har vi lært og opplevd mye. Vi har sett og lært om andre kulturer og andre måter å drive speiding på.

Tross våre ulikheter har vi mye til felles og mye å lære av hverandre. ❖

LAG EN MENSENPOSE

Et godt tips er å lage en mensenpose. Bruk en vanntett ziplock-pose eller en liten, vanntett pakkpose og fyll den med det du trenger.

- En mensenpose bør inneholde dette:
- Bind og/eller tamponger
- Eventuelt menskopp
- Våtservietter uten parfyme og nøytral pH-verdi, ev. litt dopapir
- Håndesinfeksjonsmiddel
- Smertestillende
- Liten pose til søppel
- Ekstra truse



En menspose har en like fast plass i sekken som posen med fyrsikker og tennstål. Ubrukte tamponger, der du drar fra hverandre bomullen, er forresten perfekt å bruke som «tennbriketter» når du fyrer med tennstål. Kjekt!

TEKST OG FOTO: JANNE FONGEN

Mensen på tur

Mensen er helt vanlig, og egentlig ikke særlig stress på tur. Dobesøkene tar bare litt lengre tid. Dessuten er det lurt å være forberedt.



Husk å fylle på innholdet i mensenposen jevnlig!

Mensen skal ikke være i veien for at du skal dra på tur som alle andre, og med litt planlegging går det helt fint. Husk at alle jenter har mensen, og sannsynligvis er det flere i troppen som har mensen når dere er på tur.

Om du synes noe er vanskelig, for eksempel dobesøk eller å gjennomføre noen aktiviteter, snakk med speiderlederen din. De kvinnelige speiderlederne kjenner situasjonen din godt, og mannlige speiderledere har stort sett også et forhold til mensen.

LAG EN MENSENPOSE

Et godt tips er å lage en mensenpose. Bruk en vanntett ziplock-pose eller en liten, vanntett pakkpose og fyll den med det du trenger.

Ta med bind og tamponger. Om du stort sett bruker tamponger, kan det være greit å ta med noen bind også. Bind kan noen ganger være enklere å bruke på tur, og stiller ikke like høye krav til god hygiene som skifte av tamponger. Har du hatt mensen en stund og er vant til å bruke menskopp, kan det også være et alternativ.

Ha med våtservietter og hånddesinfeksjon. Vask hendene med såpe og vann når du kan, og bruk hånddesinfeksjon før og etter skift når det ikke er mulig. Velg gjerne våtservietter uten parfyme, de kan brukes til vask av hender og nedentil. Har du menstruasjonssmerter som plager deg, kan det være lurt å ta med smertestillende i tilfelle du trenger det.

Ta med en liten pose til søppel. Bind, tamponger, papir og våtservietter skal ikke kastes i naturen eller i (ute)do. Det kan også være lurt å ha med en ekstra truse.

MENSEN FOR FØRSTE GANG?

Det er forståelig at du synes det er ubehagelig å ikke vite når du får mensen første gang, og om det kanskje skjer mens du er på speidertur. Da er det lurt å være forberedt. Pakk et par bind i en pose som du alltid har i sekken.

MENSEN PÅ VINTERTUR

Dørstokkmila blir kanskje ekstra lang med mensen på vintertur. Med god hygiene og en mensenpose, er det ikke noe problem.

Våtservietter fryser i minusgrader, og bør derfor oppbevares inntil kroppen for å ikke fryse. Dopapir, som du kan helle litt vann på om du vil, fungerer fint. ❖

TIPS TIL SPEIDERLEDERE

Mensen kommer ofte for første gang i vandreralder, for noen allerede når de er stifinnere. Ingen vet nøyaktig når den kommer, og i starten kan mensen være uregelmessig. Speiderledere bør derfor være forberedt:

- Kjøp bind, og lag gjerne en egen mensenpose for troppen. Oppbevar den et sted alle vet om, slik at ingen trenger å synes det er flaut å spørre.
- Ha søppelbøtte med pose på alle toaletter.
- Noen synes det er ubehagelig å bade, øve på kanovelt eller vaske seg sammen med andre når de har mensen. Bind fungerer dårlig i vann, mens tampong eller menskopp kan være alternativer for dem som ønsker å bade. Mange unge jenter synes tamponger kan være vanskelig å bruke de første årene med mensen. Ta derfor hensyn til dette, og ikke be noen måtte forklare foran alle hvorfor de vil stå over en aktivitet.
- Bruk gjerne et førerpatruljemøte til å snakke om mensen. Peff og ass kan for eksempel lage patruljens egen mensenpose?

SPEIDERSPORT

UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

Osprey Jet 18 / 28 liter er dagstursekker til barn som er fine når den unge eventyreren er klar til å bære sine egne ting. Sekkene har stor åpning, ventilert ryggpanel og utvendige nettinglommer for oppbevaring av ekstra klær, tursnacks og skatter som eventyreren finner, fant, har funnet på veien!

Spar 27 %

Nå 660 / 800,–

18 liter / 28 liter
Før 899 / 1099,–



Ryggsekkene Rook og Renn på 65 liter fra Osprey har alt du trenger for reise, leir og haik. Justerbart bæresystem gjør dette til en tursekk du kan ha resten av livet.

Spar 27 %

Nå 1650,–

Før 2249,–
Gratis frakt

★★★★★
«Som forventet.»
Ragnhild





NY Hestra Army Leather Heli Ski Mitt Junior er et par slitesterke og varme votter med snølås og fiberfyll. Laget med geiteskinn i håndflatene, sterkt polyamid-stoff på oversiden og uttagbart fleecefôr. Ekstra lang modell for deg som kjører mye i løssnø!

Spar 19 %

Nå 890,–

Fra 1090,–



Osprey Ariel / Aether Plus 85 er gode valg for de som er på jakt etter en sekk som kan tilpasses for perfekt passform. Et kroppsnært bæresystem gjør deg i stand til å håndtere de tyngste lastene. Fit-on-the-Fly-hoftebelte og justerbare skulderremmer lar deg finne den perfekte passformen. Avtakbart topplokk, fester for gåstaver og solid ytterstoff gjør livet på stien megachill.

Spar 33 %

Nå 2890,–

Før 4299,–
Gratis frakt



Foto: Nathaniel Wilder

Ønsk deg noe skikkelig lite som kan bety skikkelig mye!

Vi tror på bærekraft gjennom kvalitet og kunnskap. Godt turutstyr skal vare i maaange år. Da gjelder det å bli glad i utstyret og lære å ta vare på det.

Har hverdagsjakka en kranglete glidelås eller begynner albuene på favorittgenseren å bli tynnslitte? I stedet for å ønske deg nye ting, som kanskje ikke måler seg med de du har, kan du jo ønske deg glidelåsfiks eller et lappekurs fra Bestemor?

Omsorg for utstyr er nemlig litt som omsorg for folk. Akkurat som relasjoner må pleies for å holdes sterke, må vi bruke tid på å ta vare på tingene våre. En tynnslitt relasjon varmer nemlig akkurat like dårlig som de tynnslitte albuene på favorittgenseren!



Foto: Miriam Nerheim / Speider-sport • Team Speider-sports Ellen Marie Ariansen



Motivasjonsmerke

15,-

Fjällräven Samlaren Field Repair er et førstehjelpssett for turutstyret ditt. Mappen er laget av reststoff, inneholder flere nødvendige ting og har plass til mer. Legger du til et multiverktøy med tang, litt tape og sysaker kan du reparere det meste!

Spar 27 %

Nå 290,–

Før 397,–



Speidersport.no

TEKST: SANDER ØIGARDEN I **FOTO:** PRIVAT



Felipe har gode tips til deg

Felipe er en rover fra byen Maringá i Sør-Amerikas største land, Brasil. Her blir du kjent med han.

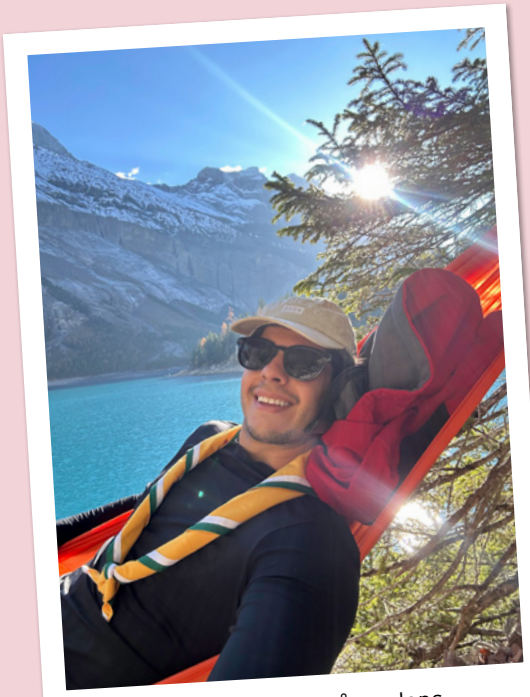

Felipe har vært frivillig på verdens-speidersenteret i Kandersteg i Sveits og fikk oppleve den storslagne naturen der.

Navn: Felipe Mesti
Alder: 26 år
Speidergruppe: Grupo Escoteiro Verde Canção



HAR DU EN FUNFACT OM DEG SELV?

– Jeg elsker å lage mat på bål. En gang kokte vi ris og pølse inni bambus. Jeg vet ikke om det var fordi jeg var så sulten, men det er noe av den beste maten jeg noen gang har spist.

HVA ER NOE GRUPPA DI ALLTID GJØR PÅ TUR?

– Vi har alltid en leir med strenge regler og utfordringer der vi kan få poeng for aktivitetene. Dette er veldig spennende, og vi får brukt det vi lærer i praksis. Vi pleier også å ha speiderolympiade med de andre gruppene i området. Da har vi vennskapelige konkurranser i løping, svømming og mye annet gøy.

HVA ER DET BESTE MED Å VÆRE ROVER I BRASIL?

– Det beste må absolutt være alle utfordringene, læringen og alle mulighetene vi får. Vi har et mangfoldig speiderprogram som har noe interessant for alle.

HAR DU ET FORHOLD TIL NORSKE ROVERE?

– Ja, jeg var frivillig på Kandersteg speidersenter i Sveits sammen med ei fra Norge. Der møtte jeg også nordmenn som var på besøk, og det var veldig trivelig. En av tingene jeg liker aller best med internasjonal rovering er alle de kule menneskene jeg får møtt, og alle kulturene jeg lærer om.

HVA ER DITT BESTE TURTIPS?

– Mitt beste tips er å nyte turen, og ikke bare se frem til å nå målet. Av og til blir vi så besatt av å nå målene våre at vi glemmer å sette pris på alt det fine rundt oss. Etter mange år på reise og eventyr har jeg lært at målet ikke var det viktigste på turene, men heller alle leirbålene, minnene og vennene jeg møtte underveis.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** JANNE FONGEN

Mål:
K-13, S-13,
V-4, 9

Leseglede

Kanskje leste du «I morgen og i morgen og i morgen» med Javad El Bakali i oktober, eller «Fluenes herre» med Oskar Westerlin? Hvis du likte det, hva med å ta merket Leseglede?



Å forsvinne inn i en spennende, trist eller morsom historie mellom to permer kan gi deg fine opplevelser og innsikt i hvordan andre tenker, reagerer og handler.

Tips fra andre kan være lurt å sjekke ut, men ikke la noen fortelle deg hva du MÅ lese. Uansett hvem du er, finnes det minst én bok – sannsynligvis mange – som passer for deg. Synes du noen bøker virker altfor vanskelige å lese på papir, er kanskje lydbøker tingen!

SPEIDEREN-journalist Ada Sofie Schreiber gir deg forslag til gode bøker i hver utgave av bladet, men ikke i denne. Gode tips til bøker finner du uendelig mange andre steder også, som BookTok!

PSST! Bibliotekene har, eller skaffer, de fleste bøker, som du kan låne helt gratis, men vil du kjøpe brukte bøker, sjekk også bookis.com/no eller finn.no.



SLIK TAR DU MERKET LESEGLEDE:

1. Les eller hør minst åtte forskjellige bøker, hvorav:
   - minst tre bøker må leses
   - minst to bøker er på et annet språk eller i annen målform enn den du bruker
   - én bok er på minst 450 sider
   - minst én bok er historisk
   - fire bøker tilhører ulike sjangre (som fantasy, sci-fi, skrekk, osv.)
   - tre bøker er av forfattere fra hver sin verdensdel

   (Kjapp hoderegning gir i alt 14 bøker i kravene over, så selvsagt kan flere krav oppfylles med samme bok!)

2. Skriv en kort historie og presenter den for roverlaget, f.eks. en adjektivhistorie eller historie i hytteboka.

3. Les en bok på minst fire av stedene nedenfor. Pass på at du sitter eller ligger godt, og har nok leselys:
   - inni soveposen på tur
   - i en båt
   - på en sofa
   - I en hengekøye
   - i en snøhule
   - oppe i høyden (du bestemmer hva det betyr)

4. Planlegg og gjennomfør et bokmøte i roverlaget. Dere kan for eksempel lese høyt fra en bok, diskutere en bok eller bytte bøker med hverandre. Tar dere merket til våren, gå på et loppemarked og finn bokskatter til en billig penge, samtidig som dere støtter en god sak.

Merkekravene, inkludert flere forslag til hvor du kan lese en bok, finner du også i Speiderbasen. ❖

TEKST: ISAK RAVNEVAND, OSKAR PETTERSEN OG SEBASTIAN BØ I **FOTO:** SEBASTIAN BØ

Dra dit vinden tar deg!

Rovertokt og fantetokt er årets høydepunkt for rovere i sjøspeidermiljøet. Roverne Isak Ravnevand (18) og Oskar Pettersen (19) forteller om livet som sjørover.



Fine dager på dekk med gode venner er noe av det beste.

Vi sier gjerne at på tokt klargjør vi båtene, slipper fortøyningene, reiser ut i det ukjente og drar dit vinden fører oss. Høres ikke det romantisk og tøft ut? Det er kanskje ikke alltid helt sånn, men litt allikevel ...

Hva er et tokt, tenker du kanskje? På et seiltokt flytter vi inn i båtene våre og drar fra sted til sted. Vi lever livet ombord. Seiler, spiser, navigerer, leker og sover sammen. Noen ganger en langhelg, men ofte en ukes tid. Av og til enda lenger. Vi kommer veldig tett på hverandre. Oppdager nye sider ved hverandre. Krangler litt, men ler mye. Noen blir kanskje forelsket. Det skjer mye når man bor tett sammen over tid.

Grunntanken er å dra ut for opplevelsene. Kjenne på spenningen. Legge planer. Endre dem. Se an vær og vind, vurdere farer. Det er ikke alltid vi kommer så langt, men målet er alltid å oppleve nye ting sammen, mestre håndtering og navigasjon, og fremfor alt ha det gøy.



Utekino i havna!



Med båt er mange flotte badesteder lett tilgjengelig.

ALLTID NOE NYTT

Hos oss på Sørlandet prøver vi å få til et tokt minst én gang i året. På rovertokt er vi bare rovere. Det er vi som står for alt av planlegging og gjennomføring alene. Rammene lager vi selv. På fantetokt er det ikke bare rovere med. Stifinnerne og vandrerne er med i sine båter. Da kan vi typisk være 10–15 båter som seiler sammen. Det er ofte speidere og rovere fra flere grupper med. Det er lett å få nye venner.

Vi rovere har ofte en fri rolle på slike tokt og kan gjøre stort sett som vi vil. Men vi blir allikevel ofte med på navigasjonsøvelser, mann over bord-øvelser og slikt som er viktig å terpe på igjen og igjen. Den dagen det virkelig trengs, skal det fungere knirkefritt. Og ting skjer. Hver gang. Det er alltid noe som går i stykker ombord. Da må det fikses. Men det er noe av det fine. Ingen tokt er like!

VI ER FORBILDENE

På toktene får vi rovere ofte besøk av vandrerne som snart skal bli rovere, eller av stifinnere som har lyst til å prøve å være ombord i en av de store båtene. For vi rovere har selvfølgelig de største båtene. Det er kult som 16-åring å være skipper eller styrmann på en stor seilskute. Vi får mange kommentarer og blikk når vi kommer inn i trange gjestehavner og legger elegant til (som oftest) med tunge trebåter på over 40 fot. Mange turister tror nesten ikke det de ser. Lederne gir oss mye ansvar, men vi leverer varene! Det er tross alt dette vi har øvet på i mange år, med stadig større båter og fartsområde.

Det er gøy å være en inspirasjon for de yngre speiderne. De ser hva de får av muligheter hvis de fortsetter og blir rovere. Det er nok noe av grunnen til at det er lite frafall i sjøspeidergruppene.

GODT Å KOMME HJEM, MEN ...

Etter en ukes tid på sjøen kan det fort bli ganske mye kaos og rotete i en seilbåt med kanskje 10–12 rovere ombord. Det er noe av sjarmen, men det blir litt slitsomt også. Når vi kommer hjem, er det tid for å rydde og vaske oss ut av båtene.

Og det er litt deilig å komme hjem og sove i sin egen seng etter å ha ligget trangt og kanskje varmt ved siden av en snorkende rover, eller en durende motor i en uke. Men ikke lenge etter begynner vi å drømme om neste tur. Alt det kjipe, kalde, våte og vanskelige er glemt og det er opplevelsene vi husker. ❖



Det kan også være ruskevær og høye bølger!

HVA ER ROVERFEMKAMPEN?

Roverfemkampen er et felles årlig roverarrangement for rovere fra begge forbund. Lagene konkurrerer om vandretroféene Pagos sverd og skjoldet. I løpet av konkurransens 48 timer skal lagene gjennom fem ulike oppgaver. Hvert lag må bestå av tre rovere mellom 16 og 26 år. Roverfemkampen har vært arrangert i mange tiår, og felles siden 2021.

FOTO: EMRE KLEVEN



Nydelig demonstrasjon av båretransport av lag «Pinna i veggen».



Emil Svensson Glitsch fra Non Stop roverlag og Sebastian Nytrøen Mathiassen fra Knerten roverlag før ... nei, nei, ETTER hinderløypa!



Opp og over! Hinderløypa er ikke for pyser.



En dusj er ikke nok etter en tur i gjørmegrøfta. Det må spyles!

ROVERFEMKAMPEN 2026

TEKST: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN I **FOTO:** LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN OG EMRE KLEVEN

– Vi er veldig fornøyde, vi vant!



«Folkets arbeidere», Torbjørn, Frode og Eirik Magnus, med femkamptrofeene.

Vinneroppskriften viste seg å være godt samarbeid, speidererfaring og god stemning, da laget **«Folkets arbeidere» gikk helt til topps i årets femkamp**!

25.–27. oktober ble det arrangert felles roverfemkamp på Nordtangen. Av de femten lagene som deltok var det til slutt «Folkets arbeidere» med rovere fra 3. Eidsvoll, Lillestrøm MS og 17. Oslo speidergrupper som stakk av med seieren, og som får ha vandretroféene Pagos sverd og skjoldet frem til neste femkamp.

På andreplass kom laget «Måke» fra Kjølberg MS speidergruppe og Askerspeiderne, etterfulgt av «Kjeks uten kaffesmak» fra 1. Eiksmarka speidergruppe på tredjeplass.

I løpet av femkampen fikk deltakerne prøve seg på en teorioppgave, en hemmelig oppgave som var å bygge en redningsbåre, og en valgfri oppgave som var å bygge en «vekt» ved bruk av pioneringskunnskaper. De fikk testet kart- og kompasskunnskapene sine på orienteringsløp både natt og dag, og avsluttet i en hinderløype med tradisjonsrik gjørmegrøft.

SAMARBEID OG GOD STEMNING

På laget «Folkets arbeidere» deltok Eirik Magnus Aae Arnesen (19), Torbjørn Røste Beckstrøm (20) og Frode Johnsen Bjaanes (19), som oppsummerte helgen slik: – Veldig bra! Det har vært bra vær, god stemning og sosialt.

Roverne forteller at de bare deltok for moro skyld og kompiser. Men når vi spør dem hvordan det føles å ha vunnet, svarer de: – Skal vi si fortjent? Vi drev og fulgte litt med, og skjønte at dette går jo vår vei. Det var bare tre telt på leirområdet da vi kom, så vi tenkte at da blir det ikke så mye konkurranse. Guttene trekker frem et veldig godt samarbeid som avgjørende for at det gikk så bra. – Vi er veldig fornøyde, vi vant!

Hadde dere forberedt dere på noen måte?

– Vi har vært speidere i noen år, da. Og vi øvde litt på hinderløypa da den ble satt opp.

Torbjørn forteller at laget ikke møtte på så mange utfordringer i løpet av helgen, men innrømmer at han rotet seg litt bort på orienteringa. Laget likte den valgfrie oppgaven, som var å bygge en vekt, best. – Vi bygde den største og beste konstruksjonen. ❖



Roverfemkampen består også av en teoridel.

TEKST OG FOTO: MARIANNE BRATTÅS

Mål: K-7, 10

Juletre til skjerfknuten



Finn fram pepperkakene, kakao og paracord. Juletre til skjerfknuten er **ei fin knyteøkt i adventstida** for speidarar og leiarar.

Troppen kan velga å laga identiske tre til alle saman, ha ulike fargar på perlene til dei ulike patruljane, eller laga heilt enkle juletre utan perler.

Når treet er ferdig knytta, kan det festast til ein skjerfring du allereie har, eller du kan laga ein ny skjerfring med fiskebeinsmønster og festa treet i han mens du held på med knytinga.

Det er litt forvirrande med høgre og venstre her. Ved start av knuten så er venstre tamp på venstre sida, og i løpet av knuten vil han bli flytta over på høgre sida men framleis bli kalla venstre. På same måte startar høgre på høgre sida men i løpet av knytinga vil han bli flytta til venstre og framleis heita høgre. Fyrst når knuten er heilt ferdig og begge tampane kan leggast klar til neste knute, får tampen som



no ligg på venstre side namnet venstre og han på høgre side får namnet høgre.

UTSTYR TIL JULETREET

Ca. 150 til 180 cm 550 paracord, avhengig av kor stort treet skal vera. Eg har brukt 150 cm.
Perler i ønska farge med indre diameter 4 mm.
Lighter eller fyrstikker til å smelta endane på paracorden.

FRAMGANGSMÅTE

Start med å tre i perla som skal vera i toppen, som ei stjerne, og plasser ho på midten av paracorden.

Snu arbeidet slik at midten med perle er mot deg og tampane frå deg. Den fyrste knuten skal vera ca 8–10 cm frå midten, avhengig av kor lang paracord du startar med. 8 cm er passe for 150 cm.



KOBRAKNUTAR






STARTKNUTEN
Ta høgre tamp og lag ei løkke. Før enden over venstre tamp. Ta venstre tamp og lag ei løkke der venstre tamp går over den høgre, så under begge to på midten (som blir trestamma), og deretter opp gjennom høgre løkke. Stram forsiktig.
Lag løkke på venstre side og legg tampen over dei to i midten. Ta høgre tamp over den venstre, under midten og opp gjennom løkka på venstre side. Stram. Dei to små løkkene øverst i arbeidet skal strammast ved å dra i den lange bukta med perle på.

STAMMA PÅ TREET Fortsett med kobraknutar til stamma er lang nok. Den fyrste har bukt på høgre side: Høgre tamp over begge mot venstre, så venstre tamp over høgre, under begge og opp gjennom bukta på høgre side. Stram. Neste er bukt på venstre side: Venstre tamp over begge mot høgre, så høgre tamp over venstre, under begge og opp gjennom bukta på venstre side. Stram. Hald fram med annakvar venstre og høgre.

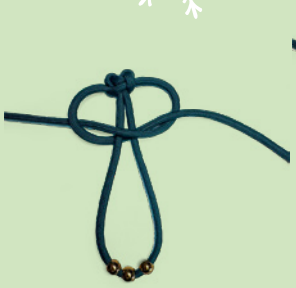








GREINER
La den fyrste greina vera ca. 4 cm lang og så blir dei gradvis kortare. Jo lengre paracord du startar med, dess fleire greiner får du plass til.

Tre ei perle på kvar tamp og lag ein kobraknute utan å stramma buktene. Lag ein ny kobraknute. Dette er låseknuten, han skal strammast. Gjer det forsiktig, samtidig som du justerer lengda på greina i forrige knute. Lag så ny grein og ny låseknute. Fortsett slik, men kvar grein blir litt kortare enn den forrige.

Når treet er ferdig, og alle knutar er justert og stramma, klipper du av paracorden og smeltar han med ein lighter eller stearinlys.

Treet kan òg bli juletrepynt. Bruk ei større perle som stjerne i toppen og start med ei lengre bukt kor begge tampane går gjennom perla. ❖

Denne framgangsmåten er henta frå WhyKnot sin YouTube-kanal. Viss du synast oppskrifta her er vanskeleg, så forklarar han veldig bra medan han knyter:

TEKST OG FOTO: MARIANNE BRATTÅS

Uvanleg speidarsommar på 79°N



For eit arbeidslag! I år med deltakarar frå speidargrupper i Oslo, Moss, Ski, Elverum, Fredrikstad, Songdalen, Grimstad, Stavanger, Egersund og Lillehammer.

Nesten kvar sommar sidan 1970-talet har ein gjeng speidarar tatt i eit tak på dugnadsleiren på Svalbard og fått uvanlege speidaropplevingar.

Ny-Ålesund – den nordlegaste busetjinga i verda. Omlag 30 overvintrande, 130 i sommarsesongen. Av og til ein isbjørn. Og i 2026 var det endeleg 14 speidarar å leggja til innbyggartalet.

14 speidarar som ikkje kjende kvarandre møtte opp på Gardermoen ein måndag i juli. 14 dagar seinare reiste dei same speidarane heim etter å ha opplevd sitt livs eventyr. Fjella. Fjorden. Dyrelivet. Fuglane. Helgeturar. Kveldsturar. Venskap. Jobbing. Midnattssol. Båttur. Det går mest ikkje an å oppsummera dette med få ord.

Men kva var det eigentleg me gjorde i Ny-Ålesund?

PÅ BEINA TIDLEG OG SEINT

Dugnadsleiren er ein skikkeleg arbeidsleir! Klokka 08:00 skulle me stå klare i arbeidstøy for dagens innsats. I år bestod jobbinga av skraping av måling, takfjerning, bygging og



Prosjektleiar Svein Heien.



Klokka er åtte og ein lang arbeidsdag byrjar.

riving av stillas, vasking av vindauge, måling av hus, tømming av eit freda hus som skal renoverast, organisering av speidarane sitt arbeidstøylager, enda meir måling av hus, og å plukka søppel. Sommarsesongen i Ny-Ålesund er kort, og det var meir enn nok vedlikehaldsoppgåver for oss speidarar å ta tak i.

Det var ikkje snakk om å slappa av etter arbeidstid. Klokka 20 kvar kveld vart arbeidstøy bytta med turtøy. Midnattsfjelltur på Zeppelinfjellet, kor



FOTO: SINDRE SYLJESET BRANEM

Når sola aldri går ned, kan ein verkeleg nytte fritida til fantastiske naturopplevingar på Spitsbergen.



FOTO: JENNY SANNE



Det er mykje å speida etter, ikkje berre isbjørn!

enkelte av oss (altså eg) blei solbrent i midnattssola.Tur på tundraen. Båttur inn heile Kongsfjorden, kor me manøvrerte oss forsiktig mellom isen og håpte på å sjå isbjørn. To helgeturar til hytter me fekk låna av Kings Bay, og lange fotturar på tundraen.

Me bada i rekordvarmt vatn, for 6°C er det høgaste målt i Ny-Ålesund. Bading mellom isfjell på turane blei det óg. Me har óg stifta den eksklusive Badeklubben 79°N for alle som har bada på 79°-meridianen på Blomstrandhalvøya.

Me deltok på den offisielle opninga av reservekraftverket og osmoseanlegget som dåverande klima- og miljøminister Andreas Bjelland

Eriksen sto for. Direktøren i Kings Bay, Hege Walør Fagertun, inviterte oss heim til Amundsenvillaen, som er representasjonslokale og direktørbustad.

SÅG ME ISBJØRN?

Me hadde håpt å få sjå isbjørn på trygg avstand. Dessverre vart det berre observasjonar langt vekke, så langt at det var vanskeleg å sjå viss ein ikkje hadde kikkert. Det er straffbart å oppsøka isbjørn, og minimumavstand på sommarstid er 300 meter. Me visste det var



FOTO: JAN OLAV ABRAHAMSEN

Polarsommaren er ikkje varmare enn at ein treng varme klede på stranda.



FOTO: HANNA EGELANDSDAL

No skal vindauga skine blankt i verdas nordlegaste busetjing.



FOTO: MARIANNE BRATTÅS

Vakre blomar i polarsommaren.

ein bjørn på Storholmen i Kongsfjorden då me var på båttur der, og me heldt over 1 000 meter avstand på veg innover i fjorden. Dyrelivet var uansett fantastisk – sel, kval, fuglar, reinsdyr, fjellrev – og ein overraskande rik flora til å vera så langt nord.

Er du eventyrlysten, glad i tur og fysisk arbeid utandørs? Det kjem nye moglegheiter for dugnadsleir i 2027. ❖



FOTO: SINDRE SYLJESET BRANEM

Her har speidarar vore før, gjennom fleire tiår med dugnadsleir.

TEKST: HERMAN OLAI LARSEN I **FOTO:** ANNE MARTHE GJERMSHUS BERGERSEN

100 år med GALSKAP på Finnskogen

Hva passer vel bedre når speidergruppa fyller 100 år enn **ei hel uke med «GALSKAP»** på Finnskogen for hele kretsen? Rundt 160 småspeidere, speidere og ledere fra Hedmark krets ble med da 1. Grue feiret jubileet med leiren «100 ÅR MED GALSKAP» på Svullrya i august.



Sjølsnekra doninger på rad og rekke før start.

Lørdag rykket speiderne inn, teltene kom opp og leirlivet startet med åpningsleirbål. Det tok ikke lang tid før området var fylt med liv, latter og speidere som ble kjent på tvers av gruppene.

Gjennom uka fikk deltakerne bryne seg på litt av hvert. Flåtebygging, semafor, skogfinsk håndverk og tidskapsel var noe av det som sto på programmet. Småspeidere fra flere av gruppene var også innom. På haiken ventet de høye og dype Finnskoger, overnatting ute og muligheten til å kjenne på hvordan det er å klare seg mer på egen hånd.

Tilbake i leiren ble kreativiteten sluppet løs med olabilbygging. Da bilene senere suste av gårde i olabilløpet, var stemningen høy blant både små og store.

MER ENN BARE EN LEIR

For selv om aktivitetene var mange, var kanskje alt det som skjedde mellom dem minst like viktig. Nye vennskap ble knyttet, speiderne hjalp hverandre og alle måtte bidra for at leirlivet skulle fungere.

Noen oppdaget kanskje at de kunne mer enn de trodde. Andre lærte noe nytt av en speidervenn de ikke kjente noen dager tidligere. Det er mye av det speiding handler om, å prøve selv, samarbeide og lære underveis.

Jubileet ble selvfølgelig også markert med storslått middag fra sanitetsforeningen lokalt, og et stort jubileumsleirbål, der tidligere speidere og ledere var invitert tilbake. 100-åringen hadde til og med fått sin egen jubileumsvise!

– Det er stor stolthet. Det å være ei speidergruppe som har eksistert i 100 år, er for det første ganske stort å ha klart, men så er det er jo en del av kulturen i Grue, sier leirsjef Tommy Larsen.

Fredag forsvant telt og leirbyggverk fra Svullrya. Men nye vennskap, mestring og minnene fra «100 ÅR MED GALSKAP» ble med hjem. ❖

#speiding

Noe av det aller beste med speideren er tur og leir! Her er et knippe blinkskudd fra opplevelser i sommer og i høst. Bildene har speidere over hele landet delt på Instagram med emneknaggen #speiding. Del du også, da!


bjorkelangen



langhusspeiderne


moss_faspeider


en_tur_ut


1. sandnes_speidergruppe


1.bjorkelangen


lukas_leander_speidergutt


bonesspeider


vestbyspeidergruppe


barsk_og_ordentlig_brannfarlig


vestbyspeidergruppe


havbraatt



fellesroverfemkamp



speidermannen_sander



oslospeiderne

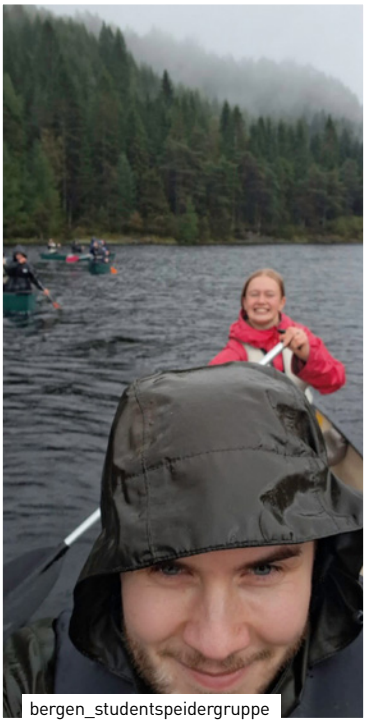

bergen_studentspeidergruppe



nadderudspeidergruppe



jamkultar



lillehammerspeiding



moss_faspeider



hordalandsspeiderne



jevnakerspeidergruppe



fellesroverfemkamp_fotograf_Emre_Kleven



lillehammerspeiding



SPEIDER-CV

Navn: Tuva Tobiassen

Alder: 21 år

Speiderbakgrunn: Medlem av 1. Godvik sjøspeidergruppe i Hordaland krins fram til i fjor, blant annet som peff i Blekksprut. Deltok på landsleirene Nord 2017 og Agenda i 2021, samt sjøspeiderleirene i 2018 og 2022.

Utdanning og arbeid: Tar en bachelorgrad i trening, helse og prestasjon ved Norges idrettshøgskole i Oslo. Sommerjobb som leirsjef på friluftsleiren på Kvamsøy i Hardanger.

Aktuell med: Leder unge speidere som gir barn mobilfrie leiruker på Kvamsøy. Leiren er åpen for både speidere og barn som ikke er speidere.

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Fra skjermtid til leirliv

Tuva Tobiassen (21) fikk tillit til å dra på tur uten voksne. Nå er hun selv leirsjef og lar barn oppdage hva de kan få til uten telefonen – selv om noen er redde for å miste streaken sin i Roblox.

Tuva kommer med T-banen fra Sognsvann til Oslo sentrum når vi møtes denne ettermiddagen. På Norges idrettshøgskole stiller hun til forelesninger som begynner så tidlig som klokken 8.15.

– Da møter under halve klassen opp, røper hun.

Ute i Oslo truer regnet, uten at det helt kan kalles vestlandsvær. I veska har Tuva sin egen hverdagsberedskap: leppepomade, håndrens, solbriller, ladekabel og paraply. Den tidligere speideren fra Loddefjord i Bergen har vært ute for verre.



Hun forteller om en haik under Agenda-leiren i 2021. Seks speidere delte en liten haikeduk som viste seg å slippe gjennom vann. Regnet høljet ned. En pinne holdt duken oppe over den siste speideren, men vannet samlet seg og måtte tømmes gjennom natten.

– Vi satt jo bare og lo fordi alt var så håpløst. Men det var ingen som var sure.

FRIHET TIL Å KLARE SEG SELV

Fra åttende klasse dro hun og speidervennene på hytteturer uten voksne. Det er derfra hun har de beste speiderminnene. På en DNT-hytte ga et solcellepanel strøm til én eller to lamper. Vannet hentet de i bekken og kokte opp på gasskomfyren til oppvasken. Om kvelden spiste de taco i skinnet fra stearinlys og spilte kort til langt på natt.
Mobildekning var det heller ikke.

– Det er favorittturene mine. Det var så deilig å få den avkoblingen fra telefonen. Og vi valgte det jo frivillig. Foreldrene var skeptiske de første gangene. Hva om noe skjedde? Men speiderne avtalte når de skulle hentes på parkeringsplassen, og de kom tilbake som avtalt.

– Det som er gøy, er jo å kunne få lov til å klare seg selv. Når du er ungdom, er det så viktig å få den friheten.

FRA AKTIVITETSLEDER TIL LEIRSJEF

Om sommeren er Tuva leirsjef på Kvamsøy utenfor Øystese i Hardanger. Til øya kommer deltakerne med båt. Hun begynte som aktivitetsleder da hun var 16 år. Å bli sjef var ingen plan hun hadde fra starten.

– Folk har vært litt sånn: «Du passer til dette. Kunne du tenkt deg det?» Og så har jeg blitt gitt mer og mer ansvar.

Først ble hun viseleirsjef. Deretter fikk hun ansvaret selv. Nå leder hun unge speidere som gir barn en uke med lavvoliv, kanopadling, bål og haik. Barna lager middag på stormkjøkken.

– De fleste vet jo ikke hva et stormkjøkken er. Mange vet ikke hvordan de holder en spikkekniv eller lager et bål. Det vi speidere tenker er veldig selvfølgelig og naturlig, er ikke det for de fleste.

TELEFONEN BLIR IGJEN

Mobiltelefonene skal være hjemme. Har noen likevel tatt med en, blir den samlet inn og levert tilbake ved ukeslutt.

– Mange er veldig redde for å miste Roblox-streaken sin, forteller Tuva.

Det kommer også spørsmål underveis om å få bruke telefonen. Svaret er nei.

– Du merker at de får seg nye venner, og de blir mer sosiale enn de hadde vært hvis de hadde sittet hjemme og spilt Roblox.

For Tuva handler leiren om å vise barna flere muligheter – at en ikke trenger en skjerm for å nyte livet.

GIR TILLITEN VIDERE

21-åringen har selv fått vokse med ansvaret andre har gitt henne. Nå får de unge aktivitetslederne prøve seg. Denne sommeren sto de for planleggingen av leiren. Hun vet fra sine egne ungdomsturer hvor mye det betyr å bli vist tillit.

– Det er jo på en måte en tillitserklæring fra foreldrene dine: «Jeg tror på at du klarer deg.» Da blir man selvstendig, og man vokser på de opplevelsene.

TREDALSFESTIVALEN 2026

TEKST OG FOTO: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN

Fyrtårn, vennskap og moro på Tredalen

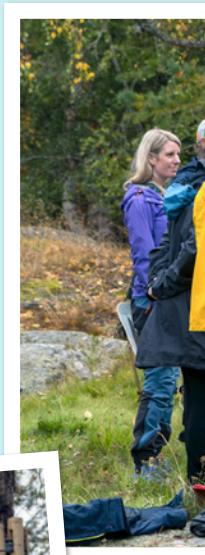

28.–30. august ble Tredalsfestivalen arrangert som en feiring av det nyoppussede Tredalen speidersenter på Hvaler.

Rundt 200 deltakere og stab fikk i løpet av helgen være med på morsomme kurs og aktiviteter, nyttig påfyll som de kunne ta med hjem til egen gruppe, nye erfaringer, nye vennskap og flere speiderminner. Årets tema var «Fyrtårn», noe som på mange måter kan beskrive rollen som speiderleder. Her får du et tilbakeblikk på en fantastisk helg på Tredalen!

Målet er at Tredalsfestivalen skal bli en fast tradisjon hver høst, og arrangementet i år var første steg på veien mot flere speider-eventyr på Tredalen med viktig påfyll for ledere og rovere. ❖



FOTO: CELIN MARIANN BJØRGVE



Hinderløypa er ny og populær!



FOTO: TROND A. NORDBY



Fredag var det åpningsleirbål.



FOTO: CELIN MARIANN BJØRGVE



FOTO: CELIN MARIANN BJØRGVE

Å ha tid til å dele erfaringer, tanker, ideer og problemstillinger er også viktig når rovere og ledere fra hele landet møtes.

Speiderstyret er festivalens vertskap. Her ved speidersjef Peer-Johan Ødegaard (t.v) og styremedlem Kristian Fog.





FEM PÅ TREDALSFESTIVALEN

Hva er det gøyeste med å være speiderleder?



Ingrid Tørrissen, Kaupanger speidargruppe og Systrond 1 speidargruppe

– Det er å leke, at man får leke så mye! Det å kunne bety noe, og å kunne være en trygg havn. Å bidra til en arena hvor barn og unge kan lære, ha det kjekt, trygt, utvikle seg, finne vennskap og være sosiale.



Andreas Røste, Hønefoss speidergruppe

– Det som er veldig gøy med å være speiderleder, er å ha et godt miljø blant lederne, og at man kan se på speiderne at de mestrer.

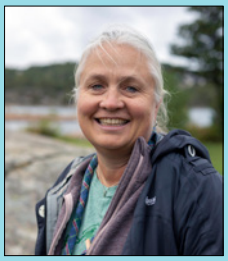

Monica Holst, Bøler speidergruppe

– Det gøyeste er å se at barn kan ha glede av natur og vennskap. Det er motivasjonen min. Skape glede for barn. Jeg synes speiding er gøy, ellers hadde jeg ikke vært leder.

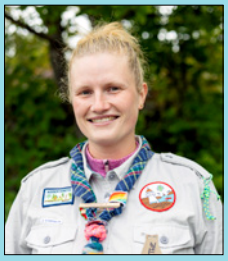

Margrethe Larsen, Eydehavn speidergruppe

– Det er å se gleden til speiderne når de mestrer det de egentlig ikke trodde de skulle klare. Når de har prøvd og feilet, og så fikk det til.



Petter Bøckman, 1. Haugerud speidergruppe

– Det er så mye som er gøy! Å kunne gi speidere noen av de samme opplevelsene, de som ga meg et livslangt forhold til speideren. Å se speiderne komme tilbake med ild i blikket, når de har gjort noe de egentlig ikke turte, men så gjorde de det likevel.

TEKST: JULIET BLYTT LILLESLÅTTEN I **FOTO:** MADS ANKARSTRAND



En egen tur for førerpatruljen nå og da bygger et godt miljø og gir påfyll for peffene og assene. (Illustrasjonsbilde)

Ta vare på førerpatruljen

De aller viktigste lederne i Norges speiderforbund er patruljeførerne og assistentene. De er rollemodeller som veileder og bygger speidere og kommende ledere. Det kan være krevende, og de trenger selv veiledning og inspirasjon.

Da Robert Baden-Powell startet speiderbevegelsen, var patruljesystemet helt sentralt, altså at barn leder barn. Han sa at «Patruljesystemet er ikke ett system å drive speiding etter, det er det eneste systemet.» Derfor har vi patruljesystemet, med unge patruljeførere og assistenter. Det gjør speideren unik. Sammen med lederne i troppen utgjør patruljeførerne og assistentene førerpatruljen.

LÆRING OG GØY I FØRERPATRULJEN

Flinke patruljeførere og assistenter er noe av det viktigste for at troppen skal fungere. De skal veilede, hjelpe og lære sine patruljebarn ting i speideren, men i førerpatruljen skal de også lære å være gode ledere. For at førerpatruljen skal fungere godt trenger peffene og assene støtte og veiledning fra lederne sine. Det er avgjørende å ha en flink leder som

skal lede, veilede og hjelpe førerpatruljen. Noe av det mest grunnleggende å lære førerpatruljen er hvordan de skal ta ansvar for patruljen sin. Hjelpe dem å skjønne balansen mellom å få respekt fra de mindre barna, slik at de hører på deg, og å være snill med dem.

Når du er peff eller ass, har du en del ansvar, og det er ikke alltid like gøy. Det kan virke litt urettferdig når både de som er yngre enn deg (patruljebarna) og de som er eldre (roverne) virker som de har mindre ansvar enn deg og kan gjøre litt mer som de vil. Peffene og assene er så viktige og gjør en så stor jobb for at troppen skal fungere at det er viktig å gi dem belønning for jobben de gjør. Førerpatruljemøter kan være møter der de får en liten pause fra ansvaret for patruljen sin, lære nye ting og ha det gøy sammen.



Peffene og assene sin innsats er viktig for at troppen skal fungere. (Illustrasjonsbilde)



Også det å bare ha det gøy sammen er nyttig og viktig for førerpatruljen. (Illustrasjonsbilde)

ENGASJER ROVERNE

I overgangen mellom troppen og roverlaget er det mange som slutter i speideren. Det er nok mange grunner til det, som at de begynner på videregående og livet blir litt mer travelt. Noe som kan gjøre overgangen lettere er å ha en aktiv førerpatrulje. Ha egne aktiviteter og turer med førerpatruljen og skape kontakt mellom førerpatruljen og roverne. Det kan være lettere å være leder for førerpatruljen enn for de andre enhetene. Speiderne der er både eldre og færre. Derfor kan det være en fin oppgave for rovere å lede førerpatruljen. Dette gjør det både gøyere og lettere å fortsette i speideren, selv på ungdomsskolen og videregående.

I førerpatruljen kan man gjøre andre ting enn i troppen, men som dere senere kan få bruk for i troppen, for eksempel et førstehjelpskurs eller ta topptaukort (sikrekurs for å sikre topptauklatring). Det kan også være gøy å bare dra på turer sammen. Det kan være lurt å ha faste turer/møter for førerpatruljen en gang i året, slik at det blir en tradisjon. Ha idemyldring med førerpatruljen, hva vil de gjøre? Da får du noen ideer til hva dere kan gjøre, og de kan gjøre ting de har lyst til uten å måtte planlegge eller ta mye ansvar for det. Trenger dere mer inspirasjon finnes det et godt opplegg på NSF sine nettsider som heter Oppdrag: Førerpatruljen. ❖

TEKST: KIRVIL KAASA

Ja til gode bilder, med samtykke og sunn fornuft



FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Bruk av dette bildet krever samtykke, også fra foresatte.

Bilder fra speiderturer, leirer og andre morsomme aktiviteter er fint å vise fram. Men deler vi bilder av mennesker, må vi ta hensyn til reglene for personvern.

Bilder lar oss gjenoppleve fine øyeblikk og kjenne på et godt fellesskap. Vi kan bruke dem til å inspirere og formidle hva speiding er, mye bedre enn vi kan med bare ord.

Det er nyttig og morsomt å dele bilder av speidere, men vi skal gjøre det på en trygg og gjennomtenkt måte.

FØR DU DELER: HVEM HAR SAGT JA?

Bilder av mennesker regnes som personopplysninger hvis de på bildene kan gjenkjennes. Det finnes unntak, for eksempel hvis bildet viser en stor folkemengde.

Vi skal alltid avklare om det er greit å bruke et bilde. Derfor ber vi i forkant om samtykke til publisering. Det gjelder enten det er bilder til gruppas nettside, Facebook-side eller Instagram-konto, bilder vi sender til en lokalavis, eller SPEIDEREN-redaksjonen – for å nevne noen få eksempler.

Den som er avbildet «eier» retten til å si ja eller nei til bildebruk. For medlemmer under 18 år ønsker vi i tillegg samtykke fra foreldre/foresatte. Regelverket er i endring når det gjelder alder for når man selv kan samtykke, og organisasjoner og andre kan praktisere aldersgrensen ulikt.



FOTO: REIDUN HAGIR BILSTAD

Et blinkskudd fra leir kan vi ha nytte av i mange sammenhenger.



FOTO: HELENE HAGEN

Bilder som dette regnes som personopplysninger.

JA ELLER NEI I MIN SPEIDING

Samtykketeksten skal beskrive hva bildene kan brukes til. I medlemssystemet Min speiding kan alle medlemmer ta stilling til spørsmålet om samtykke ved å svare enten ja eller nei på det følgende:

«Bilder/film kan brukes i trykt/elektronisk kommunikasjon i speidersammenheng, f.eks.: Bladet SPEIDEREN, speiding.no, infomateriell fra speidergruppa, kretssider. Medlemmet eller lokal-/sentralledd kan registrere samtykket. Samtykket kan trekkes tilbake.»

Dette er den enkleste måten for medlemmet selv og organisasjonen å ha oversikt over samtykket på, og for foresatte hvis medlemmet er mindreårig.

Hvis et medlem trekker samtykket sitt, får NSF melding om dette og fjerner bilder med medlemmet fra våre digitale flater. På sikt skal også speidergruppa automatisk få beskjed hvis samtykket trekkes.

NSF bruker medlemsnummer som søkebegrep i bildearkivet og fører oversikt over hvor bilder av medlemmer er brukt. Det gjør det enklere å identifisere og fjerne bilder når noen trekker samtykket.

NÅR NOEN TREKKER SAMTYKKET SITT

Hvis en speider eller foresatt sier at de ikke lenger ønsker at et bilde/bilder skal brukes:

1. Ta henvendelsen på alvor.
2. Endre dette i medlemssystemet Min speiding.
3. Finn ut hvor bildet er publisert eller lagret.
4. Fjern bildet fra aktuelle nettsider og egne arkiver så raskt som mulig.
5. Sjekk om bildet brukes flere steder dere har kontroll over. Man kan sjelden kontrollere hva andre allerede har kopiert eller delt, men det er vårt ansvar å gjøre det vi kan der vi har kontroll.

Regelverket gjelder også speidergruppene. Derfor er det lurt å være bevisst på regelen om samtykke, begrense bruken av bilder og holde en viss oversikt over hvilke bilder som brukes hvor, slik at man kan gjøre sitt beste hvis noen ombestemmer seg.

BRUK HODET OG MAGEFØLELSEN

Er du i tvil om det er greit å publisere et bilde eller ikke, la være. Eller spør den/dem som er avbildet! Vi unngår som hovedregel å bruke bilder av speidere i badetøy. Hvis et slikt bilde er viktig for en sak, spør vi speideren om det er greit å bruke det, og vi velger bilder tatt på avstand, eller der ansiktene ikke er gjenkjennelige.

FØR DU PUBLISERER, GÅ GJENNOM DISSE SPØRSMÅLENE:

- Har vi samtykke fra speideren?
- Er speideren under 18 år – og har vi også samtykke fra foreldre/foresatte?
- Vet de hva bildet skal brukes til, og hvor?
- Er det enkelt å finne og fjerne bildet hvis samtykket trekkes?

Bonusspørsmål: Er dette et godt bilde å dele?
Spør deg selv: «Ville jeg synes at det er greit å bruke dette bildet hvis jeg hadde vært avbildet?» Velg de beste bildene av personer som samtykker!



FOTO: KRISTIAN STRØM

KORT OPPSUMMERT:

Ja til bilder. Ja til deling. Ja til å vise fram speiderlivet. Men alltid med samtykke, gode vurderinger – og med gode rutiner for det som skjer etterpå.

Noen foreslår bilder uten folk, eller bare bakfra. Vi mener det kan forsvares å dele gode bilder med synlige ansikter, så lenge vi har oversikt over samtykker, bruk og eventuelle ønsker om å trekke samtykket tilbake. ❖

GODE TIPS TIL VALG AV BILDER

«Sjekkliste for god speiderkommunikasjon» er en kortversjon av NSFs kommunikasjonsstrategi. Den gir gode tips til hvordan vi bør velge bilder når vi skal formidle speiding til andre:

- Velg bilder som er fine, tydelige og som viser hva vi gjør.
- Ta bilder av det som skjer.
- Unngå bilder med poseringer eller oppstilte smil og tommel opp.
- Unngå uskarpe/kornete bilder.
- Unngå bilder fra seremonier og situasjoner som kan være vanskelige å forstå for andre.
- Vær sikker på at alle som kan kjennes igjen på bildet har sagt ja til at bildet kan publiseres. Noter navn eller medlemsnummer, hvis aktuelt.

Sjekkliste for god speiderkommunikasjon:

TEKST: PEER-JOHAN ØDEGAARD | **FOTO:** LARS RØRAAS

Små speidere – store muligheter!



Det er noe helt eget med å møte beverspeidere på et speidermøte. Nysgjerrigheten, gleden over å oppdage noe nytt og stoltheten når de får til noe de ikke trodde de kunne. For de yngste speiderne er verden full av muligheter – og speidingen gir dem rom til å utforske den.

Når barn begynner i speideren tidlig, får de oppleve verdien av fellesskap, samarbeid og mestring fra ung alder. De lærer å ta hensyn til hverandre, prøve selv, løse små utfordringer og være en del av et lag. Det handler ikke om å kunne alt, men om å få lov til å prøve, feile og lykkes sammen med andre. Små opplevelser kan bety mye for et barn som er i ferd med å finne sin plass i verden.

Og utviklingen skjer over tid. Beveren som først holder seg tett på en voksen, kan etter hvert bli en speider som tør å ta initiativ, hjelpe andre og ta ansvar. Gjennom årene i speideren bygger vi stein på stein – fra de første lekene og oppdagelsene, til større utfordringer, mer selvstendighet og, etter hvert, lederoppgaver. Det er en utviklingsreise vi skal være stolte av.

Beverarbeidet gir også en fin mulighet til å få med foreldrene. Når barna begynner, blir foreldrene kjent med speidingen, lederne og fellesskapet. Kanskje blir de med som hjelpere på et møte eller en tur. Og kanskje oppdager de at dette er noe de selv har lyst til å bidra til. Ofte vil de kjenne på at de selv også får noe igjen for innsatsen. Slik kan en beverkoloni bli starten på et større lederfellesskap.

For meg handler beverarbeidet om mer enn å rekruttere nye medlemmer. Det handler om å gi barn en god start, skape tilhørighet og bygge et miljø der både barn og voksne får vokse.

Jeg håper flere speidergrupper oppdager verdien av å ha en beverkoloni, både som rekrutteringsarena for speidere og ledere, og som en flott start på utviklingen for unge mennesker. Lykke til med å komme i gang, dere som ennå ikke har egen koloni!

Vær beredt! ❖

Speiderhilsen fra speidersjef Peer-Johan

LØSNING PÅ «HVOR HAR DYRENE GJEMT SEG?»:

D	O	V	E	N	D	Y	R	T	I	G	E	R
P	A	P	E	G	Ø	Y	E	Æ	V	T	Ø	I
M	H	A	L	L	I	G	A	T	O	R	H	S
A	L	K	E	N	G	U	R	U	U	L	Y	E
U	E	L	F	F	N	A	D	E	H	G	E	B
R	O	A	A	T	U	B	S	F	A	K	N	R
S	P	M	N	P	I	N	G	V	I	N	E	A
L	A	A	T	U	I	V	K	D	E	U	K	G
U	R	K	M	R	V	N	Å	K	O	B	R	A
K	D	R	O	M	E	D	A	R	Y	M	I	P
E	F	I	B	A	Y	G	I	R	A	F	F	E
R	V	P	Å	F	U	G	L	I	Ø	G	L	E
Y	L	Ø	V	E	T	I	B	Ø	F	F	E	L

LØSNING PÅ ORD-REBUS:

SOVEPOSE
HODELYKT
MYGGSPRAY
STORMKJØKKEN
ULLGENSER
FJELLSKO
SOLKREM
TOALETTMAPPE



HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin. Gratulerer!

VARDEN

› Kjersti Gjendem, tildelt av Speiderstyret



FOTO: LUKAS LEANDER NIELSEN ILLØKKEN

ÆRESKNIV

Tildeles aktive medlemmer som har vist mot og utholdenhet i spesielle situasjoner eller ledere i alle enheter som har gjort en spesiell innsats på sitt plan. Du må ha vært NSF-medlem i minst fem år.

› Anette Skuland, tildelt av Agder krets
› Bente Brenna, tildelt av Harstadbotn MS speidergruppe
› Kristian Sandvik Verket, tildelt av 1. Hokksund speidergruppe
› Lars Rasch, tildelt av 1. Romedal speidergruppe
› Ole Halvor Haugen Lyngås, tildelt av 1. Hokksund speidergruppe
› Pia Nielsen Bråthen, tildelt av 1. Hokksund speidergruppe
› Sten Rune Wold, tildelt av 1. Hokksund speidergruppe
› Aamund Salveson, tildelt av Fagerstrand speidergruppe

HEDERSTEGN

Tildeles aktive ledere og tillitsvalgte som har gjort speidersaken en stor tjeneste, eksempelvis vist initiativ og engasjement til løsning av større oppgaver. Mottakeren må ha vært medlem i Norges speiderforbund i minst åtte år, og ha utført oppgaver på minimum krets- eller korpsnivå.

› Gro Vehus, tildelt av Agder krets

SPEIDERSJEFENS TOPPUTMERKELSE

Speidersjefens topputmerkelse er den høyeste utmerkelsen du kan oppnå som stifinner, vandrer eller rover. Det stilles høye krav, og det er nødvendig med innsats over lengre tid.



Vandrere

› Edvard Rasmussen Sætersmoen, Mjølner speidergruppe

Rovere

› Sturla Skjulhaug Storemyr, Fredrikstad FSK speidergruppe

Gratulerer!

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

› Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer
› Unik praktisk kunnskap
› Mange nye venner
› Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
› Medlemsbladet SPEIDEREN fire ganger i året
› Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt
› Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Skal du melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk.
Se **speidersport.no.** Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no.
På siden **blispeider.no** finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
speiding.no



SPEIDERSPORT

UTSTYR TIL EVENTYR SIDEN 1914

Vis andre at du er speider med den skikkelig fine speidercapsen vår.
Ny farge!

349,–

Speiderhals er vår egen tykke og supervarme ullhals i ren merinoull. Vi bare elsker den!

Spar 23 %

Nå 270,–

Før 349,–

★★★★★

«Veldig varmt, behagelig, klør ingenting, strekker seg ikke ut. Anbefales!» Marta Anna

Leirbålskappen vår er laget i ren merinoull. Integrert lomme med glidelås til sangbok eller mobil inne i frontlommen. Finnes også i sort og grå. Veldig varm!

Spar 20%

Nå 1200,–

Før 1499,–
Gratis frakt

★★★★★

«Leirbålkappen av meget god kvalitet. Ordentlig godt produkt som jeg vil anbefale.» Henrik

Speidersport.no